

List

Revija za
kulturna in
druga
vprašanja
Občine
Šoštanj
in širše.

Bogdan Železnik – Danči, spoštovan pedagoški delavec in mentor, prvak v smučarskih skokih, zagrizen rekreativec in Kaveljc, mož in oče, športnik, ljubitelj umetnosti in lepega...

**TERMoeLEKTRARNA
ŠOŠTANJ**

Skupina **hse**

6

11

23

29

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Poštšina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

LETO XVIII
ŠT. 10
31. OKTOBER 2013
1,60 EUR

ODPRTO PISMO POSLOVODSTVU HSE str. 6
POŽARNA VAJA str. 11
KNJIŽNICA VABI str. 23
PLESI NAŠE DEŽELE str. 29

Podelitev občinskih nagrad in priznanj

FOTO: DARKO VUČINA

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanj Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Kritične pripombe na vsebino ali obliko Lista bodo dosegle svoj namen le, če jih boste posredovali ustno ali s kratkim sporočilom na telefon 041-987-634, ali na e-naslov peter.rezman@gmail.com.

Vodenje redakcije

Milojka Komprej

Jezikovni pregled

ZUK Rezman

Oblikovanje, prelom strani

Media Center, Marko Gorjup s.p.

Tisk

Grafika Gracer d.o.o.

Naklada

700 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za LIST št. 11 (november 2013), pošljete najkasneje do 18. novembra 2013 na elektronski naslov: list.revija@gmail.com

Oglasno trženje prostora v Listu:

Zavod TLA, e-pošta: zavod@tla.si

Foto naslovnice: Dejan Tonkli

Foto na zadnji strani: Dejan Tonkli, splet, arhiv vrtca

Podelitev občinskih nagrad in priznanj	2
Naša občina	4
Termoelektrarna Šoštanj	6
Premogovnik Velenje	9
Dogodki in ljudje	11
Muzej	17
Napovednik	18
Cerkev	20
Vrtec	21
Knjižnica	23
Intervju	24
Podoba kulture	29
Zgodba	31
Šport in rekreacija	33
Reportaža iz Ravbarske vasi	35
Utrinki jeseni	36

Nagrajenci občine Šoštanj

Ob prazniku občine Šoštanj, 30. Septembru, je bila v Kulturnem domu Šoštanj svečana seja Sveta občine Šoštanj, na kateri so poleg kulturnega programa v izvedbi MePZ Svoboda pod vodstvom Anke Jazbec, Pihalnega orkestra Zarja pod vodstvom Mirana Šumečnika, ter dua Štih in Koren, podelili priznanja in plakete Občine Šoštanj v letu 2013.

Poleg teh so podelili še nagrade župana in priznanja odličnim maturantom. Osrednji govornik je bil župan Občine Šoštanj Darko Menih, ki je v svojem govoru izpostavil delo v lokalni skupnosti in posledice neurja, ki so lani prizadele občino. Priložnostne slovesnosti so se poleg domačih predstavnikov lokalne skupnosti udeležili še župani sosednjih občin in predstavniki organizacij in društev.

Plakete in priznanja sta podeljevala župan Občine Šoštanj Darko Menih in predsednik Komisije za priznanja Srečko Potočnik.

Plakete so prejeli: **Drago Šumnik – Luka, Območno združenje Rdečega križa in Karitas Župnije Šoštanj ter Herman Pergovnik.**

Drago Šumnik – Luka je prehodil pot od slikarskega samorastnika, se izobraževal, udeleževal mnogih razstav, tako doma, kot v tujini. Skupno se jih je nabralo 50.

Njegova dela so se s področja abstraktnega slikarstva selila tudi na ostala področja slikarskih tehnik. Ustvaril je obsežen ciklus Križevega pota na steklu in je na ta del sakralnega izražanja še posebej ponosen. V lanskem letu mu je z neverjetno voljo in vztrajnostjo uspelo izdati monografijo z pomenljivim naslovom Luksizem.

Območno združenje Rdečega križa in Karitas župnije Šoštanj so plaketo prejeli zaradi takojšnje pomoči prizadetim v lanskih poplavih. Njihovi predstavniki so se nemudoma odzvali ob nesreči, hodili po terenu, obiskali najbolj prizadete prebivalce in jim nudili takojšnjo pomoč v obliki hrane, odej, pohištva – vsega, kar so ljudje takrat najbolj potrebovali.

Herman Pergovnik je s svojim dolgoletnim aktivnim in uspešnim delovanjem v Prostovoljnem gasilskem društvu Topolšica in v Krajevni skupnosti Topolšica v veliki meri pripomogel k boljšemu življenju prebivalcev Topolšice in celotne Občine Šoštanj. Delo predsednika topolških gasilcev je opravljal polnih 13 let. Zadnja tri leta je predsednik Krajevne skupnosti, bil je tudi eden vidnih pobudnikov za izgradnjo novega gasilskega doma v Topolšici.

Priznanja so prejeli **Miran Šumečnik, Jožef Jančič in Anton Spital**

Miran Šumečnik je že od otroških let (od leta 1994) član Pihalnega orkestra Zarja Šoštanj. Po končani Akademiji za glasbo v Ljubljani, se je vrnil v Šoštanj in leta 2007 prevzel mesto dirigenta PO Zarja. S svojim neutrudnim delom je z njo dosegel izjemne uspehe. S svojo pozitivno energijo in strokovnostjo je ustvaril med člani orkestra pristrčne medsebojne odnose, kakršnih si želi vsako društvo. Vseskozi tudi skrbi za podmladek orkestra in je njegova gonilna sila.

Jožef Jančič je aktiven na številnih področjih, eno bolj vidnih pa je njegovo udejstvovanje v humanitarnih organizacijah. Kar 21 let je bil predsednik Območne organizacije Rdečega križa Ravne, še vedno pa je njen aktiven član. Redno organizira krvodajalske akcije, sam pa je kri daroval že stokrat. S svojim delom veliko pripomore k boljšemu življenju v domačih Ravnah, bodisi kot član KUD Ravne ali član sveta krajevne skupnosti. Vsak kraj potrebuje človeka, kot je Jože Jančič, ki je pripravljenega v vsakem trenutku priskočiti na pomoč.

Anton Spital se je izjemno izkazal s požrtvovalnostjo in pogumom, ko je brez odlašanja priskočil na pomoč ljudem v stiski ob lanskih poplavih, ko je s traktorjem zadnji hip, potem, ko je voda že odnesla dovozno pot do hiše, rešil družini Krajnc in Štruc. Anton Spital je s svojim dejanjem izkazal izredno požrtvovalnost ob naravni nesreči in pri tem izpostavil tudi svoje življenje.

Foto: Darko Vučina

Županova priznanja, so priznanja za posebne dosežke občanov. Prejeli so jih **Anja Drev** 16-letna, uspešna smučark, udeleženka svetovnega prvenstva gluhih v alpskem smučanju, **Romana Sevčnikar**, članica MePZ zbora Svoboda že od njegove ustanovitve, od l. 1969 in zavzeta planinka, ter **Oktet TEŠ**, mednarodno prepoznaven sestav, ki letos praznuje okroglo obletnico.

Nagrajeni so bili tudi dijaki, ki so na poklicni ali splošni maturi dosegli naziv zlati maturant ali opravili zaključni izpit s pohvalo. To so **Lucija BIZJAK, Urška KOK, Jerica DREV, Špela STERNAD in Sergeja GORŠEK.**

MILOJKA B KOMPREJ

Več fotografij nagrajencev lahko pogledate na strani 2

Foto: Darko Vučina

Intervju s podžupanom

Foto Dejan Tonkli

Podžupan Občine Šoštanj g. Vojko Krneža pokriva družbene dejavnosti, ki pa zajemajo vrsto aktivnosti v katere se g. Krneža vključuje ali jih vodi. Katere so to?

Področje družbenih dejavnosti zajema široko področje, od sociale, zdravstva, izobraževanja, predšolskega varstva in vzgoje otrok, športa in kulture. Je zelo pestro področje, ki pokriva vse generacije od najmlajših do najstarejših. Je pa tudi področje, ki se veliko ukvarja z različnimi investicijami. Tako na primer pri varovanju kulturne dediščine (izgradnja muzeja usnjarstva na slovenskem, obnova vile Mayer), obnova zdravstvene postaje, največji projekt na tem področju pa je izgradnja novega vrtca.

Kot ste rekli, je tak projekt gradnja Vrtca Šoštanj, za katerega je bil temeljni kamen položen v septembru. Kako teče delo?

Delo na izgradnji Vrtca Šoštanj poteka skladno s terminskimi načrti. Pridobljena je vsa potrebna dokumentacija za gradnjo, kar pomeni, da ima koncesionar dve gradbeni dovoljenji, eno za rušenje objekta stare OŠ Biba Roček in dovoljenje za novogradnjo Vrtec Šoštanj. Dela z rušitvijo so že pri kraju, hkrati pa potekajo dela s predstavitvami toplotne podpostaje, prestavitve komunalnih vodov in vseh aktivnosti kar je potrebno za izvedbo projekta Vrtec Šoštanj skladno z načrti. Projekt je zahteven, zato je potrebna sprotna in redna komunikacija z investitorjem oz. koncesionarjem, kar tudi uspešno izvajamo. Vrtec Šoštanj bo zgrajen po sistemu Javno-Zasebnega partnerstva, in na tak način tudi delujemo, kot partnerji, ki se zavedamo, da moramo projekt zaključiti kvalitetno in v načrtovanem roku. To bo za občino Šoštanj velika pridobitev, otroci in vzgojiteljice pa bodo v novem vrtcu imeli odlične pogoje za bivanje in delo.

Koliko otrok je letos vozačev, je kakšna problematika na tem področju?

Vsako leto imamo približno enako število otrok, za katere je potrebno urediti šolske prevoze, teh otrok pa je letos 425. Naša občina je zelo razgibana, zato imamo veliko šolskih prog, katere pa mislim, da so dobro urejene, otroci in starši pa zadovoljni s prevozi, ki jih organizira občina. Gotovo se najde kakšen posameznik, ki bi si želel prevoz svojega otroka mogoče drugače urediti, vendar pa lahko trdim, da je za prevoze otrok dobro poskrbljeno. V lanskem šolskem letu, torej 2012-2013 smo uspeli skupaj s prevozniki večji del šolskih prog obdržati, čeprav nam je država narekovala krčenja domala povsod, tudi pri prevozi otrok. V letošnjem šolskem letu se bolj ukvarjamo s tem kje in kdaj so potrebni obvozi šolskih linij, zaradi obnove ali izgradnje komunalne ali cestne infrastruk-

ture. Aktualni so obvozi za smeri Florjan, Bele Vode in Lokovica nad graščino. Starši in otroci so bili o tem pravočasno obveščeni, tako, da tudi prevozi na relacijah kjer so urejeni obvozi potekajo tekoče.

Zelo ste vključeni tudi v gradnjo Ziherlove hiše. Poteka gradnja v skladu z načrtovanim?

»Združeno zgradimo hišo« nosi naslov velikega humanitarnega projekta, ki je naletel na odobravanje tudi izven naše občine. Kljub kar precejšnji krizi, so še ljudje in organizacije, ki ob takih akcijah priskočijo na pomoč. V teh časih bolj s storitvami in materiali, kakor z denarnimi sredstvi. Tej situaciji primerno se je bilo potrebno organizirati in delo oz. gradnja lepo poteka. Naš načrt za letošnje leto je dokončati tretjo gradbeno fazo, po domače, da se hiša pokrije. Čakamo samo še na ostrežje in ob ustreznih vremenskih pogojih bo to opravljeno do sredine novembra. Z veseljem delaš, ko vidiš rezultate, posebej ko veš, da nekomu pomagaš in je zadovoljstvo toliko večje.

Večnamenski dom REKS v Ravnah stoji. Kar veliko je bilo angažiranosti okoli njega. Kako živi zdaj?

REKS, večnamenski dom v Ravnah je polno zaživel. Takšna so bila tudi moja pričakovanja, in ne samo moja. Aktivnosti v REKS-u in okoli njega so pokazale kako velika potreba je bila po takem objektu. Vesel sem, da sem lahko pripomogel, da so Ravne dobile to veliko pridobitev za kraj. Tudi po izgradnji sem aktivno sodeloval, da je REKS zaživel in da niti en dan v tednu ne sameva. Kljuko si podajajo rekreativci, kulturniki in ostali, ki so v REKS-u našli prostor za koriščenje prostega časa ob rekreaciji, kulturnih dogodkih, raznih zabavah...

Kakšna pa je vaša vloga pri ostalih projektih v občini?

Prepričan sem, da je Občina v zadnjih dveh mandatih v velikem razvojnem ciklu. Ekipa ki vodi Občino je dobra, vizija in načrti smeli, vse to pa se tudi vidi že na daleč (komunalna infrastruktura, ceste, domovi KS-ov, MUS, vila Mayer, trgovski center, GD Topolšica, oprema prostovoljnih GD...), še bi lahko našteval. Aktivno sem sodeloval pri pridobivanju zemljišča za dom KS in GD Topolšica, trdo se tudi pogajal pri odškodninskem sporazumu, iskal in našel vir za REKS, Vrtec Šoštanj.... Kot sem že dejal smo ekipa, ki od vsakega zahteva da oddela maksimalno dobro svojo nalogo, saj smo le tako lahko uspešni.

Vidite v občini Šoštanj kakšne posebne socialne probleme?

Kot po vsej Sloveniji se zaradi trenutne gospodarske krize moramo tudi mi bolj kot kdaj koli prej ukvarjati s socialno problematiko. Več kot včasih je vloga za socialno pomoč, kar pa je zaskrbljujoče pri tem, pa so starejša generacija, ki si po uvedbi ZUJF ne upa zaprositi za denarno pomoč, saj to niso nepovratna sredstva in jih je enkrat potrebno vrniti. Starejši ne želijo, da bi morali nekoč njihovi otroci vračati dodeljena sredstva, raje sebi odrekaajo za najnujnejše potrebe. Občina na to problematiko gleda s posebno senzibilnostjo in skrbjo, da posameznik, ki zaprosi za pomoč za sebe ali družino, le to dobi v najkrajšem možnem času, seveda če izpolnjuje zato tudi pogoje.

Pred kratkim ste bili pri rojstni hiši Ivana Napotnika, ki je v slabem stanju. Kaj bo z njo?

Usoda Napotnikove hiše še ni dorečena, je še veliko odprtih vprašanj, na katere pa mora odgovoriti stroka, najprej ZVKD, nato ostali, vsaj tak sklep smo sprejeli na zadnjem sestanku v Zavodnjah. Občina bo še naprej skrbela za ohranjanje kulturne dediščine vendar na način kot ji to dopušča zakonodaja. To pomeni, da brez predhodnih temeljitih analiz in strokovnih podlag na svojo roko ne bomo ukrepali. Lep primer takšnega ravnanja je ravno ohranjanje spomina na kiparja Ivana Napotnika, ki je našel svoje mesto v Mayerjevi vili.

Hvala.

MILOJKA B KOMPREJ

Odprto pismo poslovodstvu HSE

Sindikatu in Svetu delavcev družbe Termoelektrarne Šoštanj je bila predstavljena namera predstavnikov Holdinga slovenskih elektrarn (HSE) o predvideni reorganizaciji skupine.

Tudi mi se pridružujemo ugotovitvam Sindikata in Sveta delavcev družbe Dravskih elektrarn (DEM), da izvajalec študije PWC operira z nepravilnimi in za javnost zavajajočimi podatki.

Tako, kot so na DEM od nastanka HSE znižali število zaposlenih za 20 %, se je tudi v TEŠ znižalo število zaposlenih za 23 %. V tem času pa se je število zaposlenih na HSE dvignilo kar za več kot 300 %. Večina teh ni prišlo iz skupine HSE (zadnje čase predvsem iz raznih kabinetov). Prišli so od drugod, brez strokovnega znanja in izkušenj iz energetike, kar je danes verjetno tudi eden izmed vzrokov za slabo poslovno stanje družbe HSE.

Začnite z zmanjševanjem zaposlenih na HSE in prenehajte z izplačevanjem visokih stimulacij in nagrad za uspešnost, če pravite, da je HSE v finančnih težavah. Poglejte si, kje so največje povprečne plače (HSE čez 3700 EUR!), zakaj HSE tako odstopa od vseh hčerinskih družb? Ali so res potrebne takšne razlike? Koliko plačujete za najem poslovnih prostorov v Ljubljani, kakšen je strošek službenih potovanj, ali so res vsa potovanja potrebna, koliko imate službenih vozil, ...???

Od vas pričakujemo, da nam predstavite razvojni načrt skupine HSE z razvojnimi potencialom, ne pa »umirajoči« načrt, kateri bo na široko odprl vrata odprodaji slovenske energetike.

Še do danes nismo prejeli v obravnavo zaključkov aprilske strateške konference HSE, tudi še nismo imeli že večkrat obljubljenega Ekonomsko socialnega odbora. V tem času poslušamo samo vaše jamranje, kako nič ne gre, kako nas vsi prehitevajo po levi in desni, med tem, ko mi ves čas zagotavljamo vso planirano proizvodnjo in svetovno primerljivo obratovalno pripravljenost. V dobrobit celotne skupine HSE začnite hitreje sprejemati pravilne odločitve na strani trženja in prihodkov, ali pa prepustite prostor bolj sposobnim.

Od vas pričakujemo, da do **19.10.2013** skličete Ekonomsko socialni odbor, kjer nam podate pojasnila na naslednja vprašanja:

1. Koliko je bilo zaposlenih na HSE d.o.o. ob ustanovitvi in zakaj se je po letih zviševalo število zaposlenih?
2. Zakaj se je v zadnjih letih na HSE d.o.o. zaposlilo veliko ljudi, ki pred tem niso bili v hčerinskih družbah HSE? Na podlagi kakšnih referenc?
3. Kakšen je sinergijski učinek obratovanja TEŠ in DEM v skupini HSE?
4. Koliko je od nastanka HSE d.o.o. do danes doprinesel TEŠ k razvoju skupine?
5. Kakšen je srednjeročni in dolgoročni razvojni načrt HSE d.o.o. in skupine HSE? Kdo in kdaj ga je potrdil?
6. Kakšen je koncept trženja na HSE d.o.o.?
7. Zakaj je v slovenskem prostoru padel tržni delež HSE d.o.o. pri prodaji elektrike?
8. Zakaj v prvi polovici 2013 ni bila prodana vsa proizvodnja iz TEŠ in DEM za leto 2014? Koliko je že danes prodane za leto 2014, 2015 in 2016?
9. Kdo daje soglasje na prodajne pogodbe za elektriko na HSE d.o.o.?
10. Ali imajo prodajne pogodbe vključeno protikorupcijsko klavzulo?
11. Na podlagi katerega pravilnika ter kdo se odloča in kdo potrjuje nakup CO2 kuponov?
12. Ali vodilni tržniki na HSE d.o.o. prijavljajo letno stanje svojega premoženja na KPK?
13. Kakšen je strošek najema poslovnih prostorov v Ljubljani, kjer ima HSE d.o.o. sedež?

PODPREDSNIK SINDIKAT TEŠ
MARKO PEČOVNIK

PREDSEDNIK SVETA DELAVCEV TEŠ
JANEZ RAMŠAK ML.

Analiza gibanja zaposlenih, plač in referenca RWE letno poročilo

V proizvodnji el. energije imajo v Nemčiji skupaj instalirane moči 29.870 MW termo, nuklearne, plinske, hidro, obnovljivi viri ... od tega v svoji lasti 23.247 MW in 14.794 zaposlenih, to pomeni 0,636

zaposlenega na 1 MW – to bi primerjalno za TEŠ B5 in B6 (945MW) pomenilo 601 zaposlenega.

Če upoštevamo, da v RWE ni elektrarne, ki bi bila samostojna kot TEŠ – običajno je več blokov na eni lokaciji (4x, 6x, ...), da se za plinske in hidro elektrarne ne potrebuje toliko osebja, itd... bi bila ta številka še višja.

Workforce ¹	31 Dec 2012	31 Dec 2011	+/- %
Germany	34,304	35,769	-4.1
Power Generation	14,794	15,371	-3.8
Sales/Distribution Networks	19,510	20,398	-4.4
Netherlands/Belgium	3,600	3,794	-5.1
United Kingdom	11,861	12,053	-1.6
Central Eastern and South Eastern Europe	10,945	11,328	-3.4
Renewables	1,573	1,493	5.4
Upstream Gas & Oil	1,375	1,362	1.0
Trading/ Gas Midstream	1,457	1,562	-6.7
Other ²	5,093	4,707	8.2
RWE Group	70,208	72,068	-2.6

¹ Converted to full-time positions.

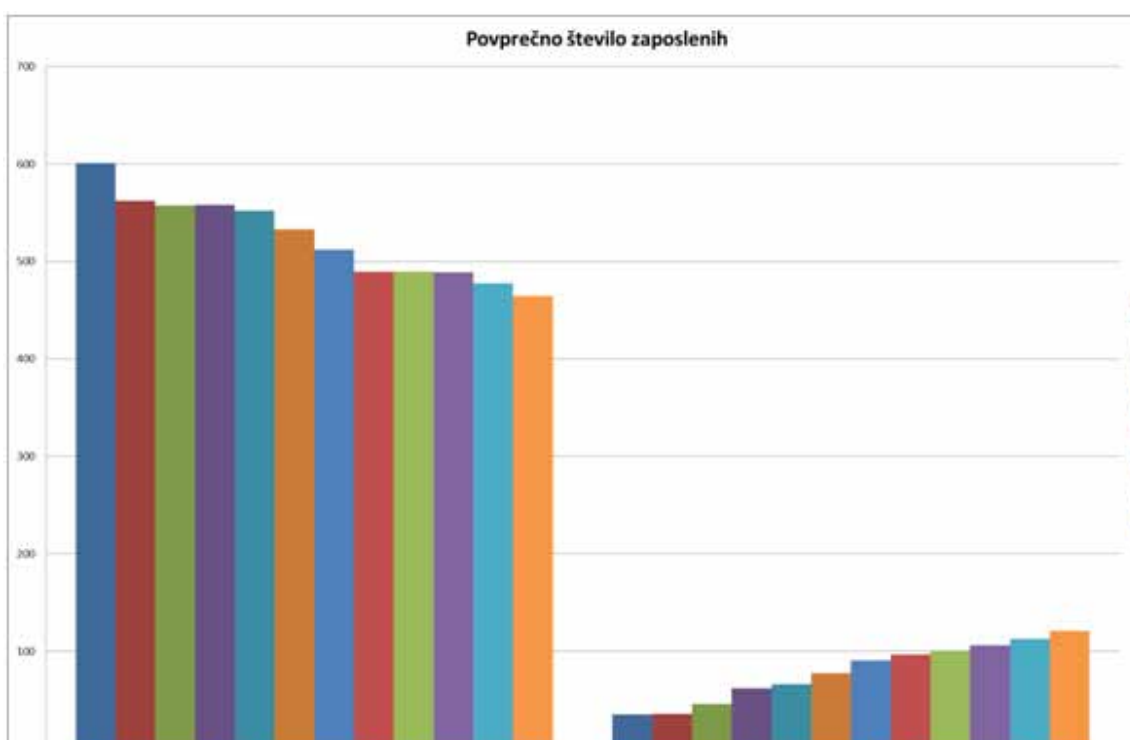
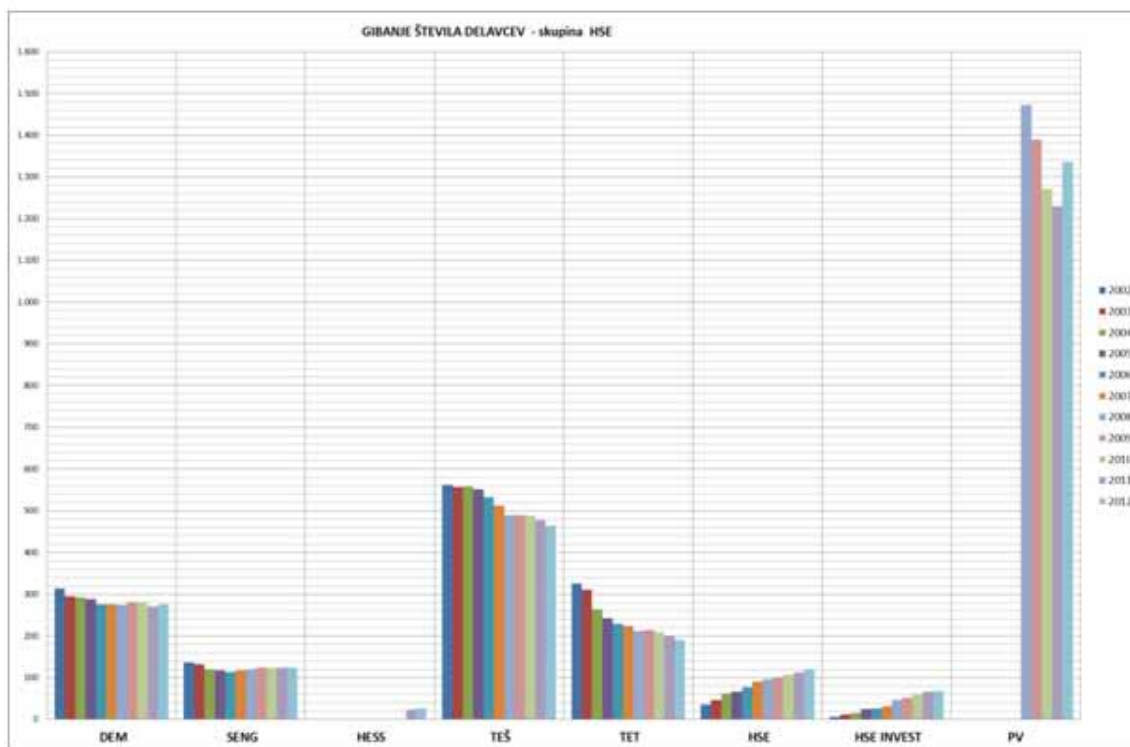
² Of which 2,624 at RWE IT (end of 2011: 2,417) and 1,692 at RWE Service (end of 2011: 1,557).

Power plant capacity by division as of 31 Dec 2012, in MW	Germany ¹	Netherlands/ Belgium	United Kingdom	Central Eastern and South Eastern Europe	Renewables	RWE Group
Primary energy source						
Gas	5,209	3,479	6,712	152	44 ²	15,596
Hard coal	7,632	936	3,512	-	10 ²	12,090
Lignite	10,331	-	-	780	-	11,111
Renewables	308	331	742	3	2,749	4,133
Nuclear	3,901	-	-	-	-	3,901
Pumped storage, oil, other	2,489	-	2,657	-	-	5,146
Total	29,870	4,746	13,623	935	2,803	51,977

1 Including capacities of power stations not owned by RWE that we can deploy at our discretion on the basis of long-term agreements.

As of 31 December 2012, these generation capacities amounted to 6,623 MW, of which 4,458 MW were based on hard coal.

2 Mostly combined heat and power plants.

Mnenje župana Občine Šoštanj o reorganizaciji služb TEŠ

14.10. 2013 ob 13.00 smo bili povabljeni na zbor članov sindikata in zaposlenih v TEŠ z namenom, da se seznanimo s predvideno reorganizacijo družb skupine HSE. Čeprav so neuradne govorice o tem že nekaj časa krožile po Šoštanju, uradnega obvestila od HSE lokalna skupnost ni dobila, kar se mi zdi izredno nekorektno in nedopustno.

TEŠ že 57 let predstavlja izjemno pomemben energetske objekt za Slovenijo. Dejstvo pa je, da vseh 57 let močno posega v življenje prebivalcev Šoštanja, saj je lociran na samem vходу v mesto, le nekaj metrov od prvih stanovanjskih objektov. Dolga leta so se občani borili, da bi se škodljive emisije v zraku zmanjšale, naj spomnim na množične proteste leta 1987. Sčasoma smo se, lahko bi rekli, navadili na ta gigant med nami in tudi zrak je postal bolj čist. Ob gradnji bloka 6 je Občina v izjemno kratkih rokih izvedla vse potrebne postopke za priprave prostorskih aktov, odlokov za pridobitve okoljevarstvenih dovoljenj in gradbenega dovoljenja. Naši občani so bili ves čas prizadeti zaradi velike količine prahu, hrupa, motnje prometa, težav parkiranja v mestu in prisotnosti številnih tujih delavcev. Vse smo strpno prenašali in ves čas upali, da se bomo uspeli z vodstvom HSE dogovori o renti, ki bi omogočala

izboljšanje življenjskih pogojev občanov in bi na ta način dobili neko moralno zadoščenje za težke pogoje življenja v okolici elektrarne. Kljub vztrajnemu dogovarjanju in zahtevam za odškodnino smo deležni samo obljud.

Razočaran sem nad vodstvom HSE. Vsako leto moramo prosjačiti za odškodnino, ki je vedno manjša z izgovorom, da so težave. Sprašujem se, zakaj je bilo to tako enostavno v Krškem, za Šoštanj pa na vladi ni posluha in rešitve. Smo drugorazredni državljani? Ne živimo na pravem koncu Slovenije? Izkoristili ste nas, zdaj, ko ste dosegli svoje, pa ste na nas pozabili. Vzeli ste nam več desetletij razvoja, zdravja in dostojanstva. Na naših hrbtih so se in se še vedno lomijo politična kopja, mi pa bomo na koncu ostali sami, izkoriščeni in pozabljeni.

Že nekaj let se govori o poskusih prestavitve uprave, vodstva drugam, tudi o prodaji tujemu partnerju. V Šoštanju bo torej po predvideni reorganizaciji ostal objekt z nekaj delavci in številnimi brezposelnimi, elektrarna bo vodena od daleč, nikogar ne bo zanimalo, kaj doživljajo domačini, važen bo samo dobiček.

Podpiram sklepe in pismo za HSE, ki so ga napisali predstavniki sindikata in zaposleni v TEŠ ter nadaljnja pogajanja. O vsem tem bodo obveščeni tudi svetniki Občinskega sveta in Občinska uprava.

DARKO MENIH

Foto: Dejan Tonkli

60 let Časopisa Rudar

VPremogovniku Velenje že več kot 60 let svoje dosežke, dogajanja, misli in dejanja zapisujemo v časopis Rudar. V počastitev visoke obletnice časopisa smo v četrtek, 24. oktobra 2013, v Muzeju premogovništva Slovenije pripravili slovesnost. V tamkajšnji Črni garderobi bodo vse do konca leta na ogled nekdanji izvodi Rudarjev.

Foto: arhiv PV

Časopis Rudar, ki se ponaša z izjemno bogato zgodovino, je upihnil šestdeseto svečko. Ko so pri sindikatu Rudnika lignita Velenje – nekdanjega Premogovnika Velenje – januarja 1953 izdali prvo številko Velenjskega rudarja, se v podjetju še ni govorilo o notranjem komuniciranju. Danes je Rudar eno od pomembnih orodij komuniciranja v Skupini Premogovnik Velenje. Brezplačni mesečni izhaja v nakladi 4.000 izvodov. Letno izide 11 števil, po potrebi tudi posebne številke, v formatu A4 in obsegu od 32 do 56 strani. Prejemajo ga zaposleni v Skupini, člani Kluba upokojencev SPV ternekatere lokalne in državne institucije. Časopis je bil večkrat nagrajen z nagrado Papirus za uvrstitev med najboljše interna glasila ter za najboljšo naslovnico in fotografijo, ki ga vsako leto razpiše Slovensko društvo za odnose z javnostmi.

»Že v preteklih desetletjih smo se v Premogovniku Velenje zavedali pomena rednega komuniciranja z notranjo in z zunanjimi javnostmi z namenom vzdrževanja in izboljševanja medsebojnega zaupanja in odnosov ter povečevanja pripadnosti zaposlenih,« je povedala članica Uprave – delavska direktorica v Premogovniku Velenje Sonja Kugonič in dodala: »Predvsem pri komunikaciji z notranjo javnostjo želimo zaposlene informirati, obveščati ter izobraževati, pridobiti njihovo mnenje, predloge in pripombe, saj je to nujno za uspešno opravljeno delo in doseganje

organizacijskih ciljev. Obenem si jih želimo podrobneje seznaniti s programi, projekti in z aktivnostmi, ki jih Premogovnik Velenje izvaja. Ker so projekti velikokrat povezani s spreminjanjem širšega okolja, nas zanimajo mnenja, predlogi, pripombe ter tudi ideje, pobude različnih javnosti.«

Slavnostni dogodek so z dvema odigranima skečema z rudarsko tematiko popestrili dijaki Šolskega centra Velenje, Šole za storitvene dejavnosti, programa gastronomija in turizem. Za glasbene vložke pa je poskrbel kvartet klarinetov Pihalnega orkestra Premogovnika Velenje.

Da v podjetju dajemo veliko poudarek notranjemu komuniciranju, dokazujejo številni mediji. Poleg časopisa Rudar z zaposlenimi komuniciramo tudi preko Novic, intraneta, videostrani, facebooka in twitterja. Vse od 22. oktobra 1975 pa lahko delavci velenjskega premogovnika poslušajo oddaje iz domačega studia. Tedaj je namreč na območju starih Prelog začela delovati razglasna postaja.

Časopis Rudar je na voljo na spletni povezavi <http://www.rlv.si/si/za-medije/rudar/427>.

Iz zgodovine: Prva številka časopisa, ki je bil glasilo sindikata Rudnika lignita Velenje, je izšla 1. januarja leta 1953. Ime časopisa je bilo Velenjski rudar in je bil prvi časopis, ki se je pri svojem poročanju omejil le na Šaleško dolino. Njegov prvi urednik je bil Zdenko Furlan.

Časopis je izhajal enkrat mesečno, konec leta 1957 pa je začasno prenehal izhajati do začetka maja leta 1960, ko so ga ponovno obudili v življenje, iz svojega imena pa je takrat izpuštil pridevnik »velenjski« in se je odtlej imenoval Rudar. Še vedno je bil glasilo »delovnega kolektiva Rudnika lignita Velenje«, čeprav je vseskozi pisal tudi o dogajanju na celotnem področju Šaleške doline. Časopis je izhajal občasno, od svoje pete številke dalje maja 1961 pa je izhajal enkrat mesečno v zelo različnem obsegu.

17. aprila 1965 je izšla zadnja številka Rudarja kot glasila delovnega kolektiva Rudnika lignita Velenje, saj je občinski odbor SZDL Velenje ustanovil lastno glasilo – Šaleški rudar. Pod tem imenom je izhajal do leta 1972, ko se je preimenoval v »Naš čas« in se tako imenuje še danes. Iz štirinajst dnevnika je po letu dni postal tednik.

Takoj po ustanovitvi Šaleškega rudarja so v Premogovniku začeli izdajati Informator, občasno glasilo Službe za informiranje kolektiva RLV, leta 1967 pa so se odločili za ponovno redno izdajanje lastnega glasila – imenovalo se je Samoupravljanje, ki je maja 1973 kot glasilo kolektiva Rudnika lignita Velenje dobilo novo – staro ime Rudar in ga obdržalo vse do danes.

PV

Foto: arhiv PV

Srečanje slovenskih rudarskih reševalnih enot v Premogovniku Velenje

Premogovnik Velenje je v petek, 4. oktobra 2013, v okviru 5. dnevvov zaštite in reševanja gostil predstavnike rudarskih reševalnih enot Slovenije. Na srečanju, ki je bilo že 38. po vrsti, strokovnjaki tehničnemu kadru rudarskih podjetij predstavili novosti na področju reševanja ter varnosti in zdravja pri delu. Na skupni reševalni vaji so rudarske reševalne enote preizkusile svojo strokovno usposobljenost.

Drugi dandnevvov zaštite in reševanja, ki velja za najpomembnejšo prireditev na tem področju, je med drugim zaznamovalo srečanje rudarskih reševalnih enot Slovenije. Na strokovnem posvetu v Zeleni dvorani upravne zgradbe velenjskega Premogovnika je prisotne najprej nagovoril predsednik Uprave dr. Milan Medved, ki je poudaril, da sta varnost in zdravje zaposlenih eden glavnih strateških ciljev podjetja, zato jima v podjetju posvečajo posebno pozornost. »Veseli nas, da danes zaradi znanja, izkušenj in sodobne opremljenosti potencialne nevarnosti obvladujemo neprimerno bolje kot v preteklosti. Vse pomembne varnostne parametre spremljamo preko Varnostno-tehnološkega informacijskega sistema (VTIS), izdelan imamo Načrt obrambe in reševanja ter imamo dobro usposobljeno Jamsko reševalno četo, ki šteje 114 članov.« Dr. Medved je dodal, da je z vidika hitrosti reševanja oziroma ukrepanja zelo pomemben podatek, da lahko v Premogovniku Velenje v 15 minutah zberejo med 50 in 60 reševalcev. Kljub najsodobnejši tehnologiji in opremi, vrhunskemu strokovnemu znanju in izkušnjam se v Premogovniku zavedajo, da njihovo delo še vedno poteka v zahtevnih razmerah in posebnih pogojih. Čeprav je za njimi že več kot 138 let delovanja, vedno znova spoznavajo, da narava še vedno ni povsem obvladljiva in da na rudarje še vedno preži večina nevarnosti, s katerimi so se v premogovništvu srečevali že pred stoletjem in več.

»Ravno zaradi zavedanja potencialnih nevarnosti stremimo k zagotavljanju čim višjih standardov varnosti in zdravja pri delu, s čimer zmanjšujemo tveganje na najnižjo možno raven.« V želji po še večji varnosti in obvladovanju vseh potencialnih nevarnosti so pred dobrima dvema letoma nadgradili projekt »Ali delam varno?«, pri katerem so preko različnih aktivnosti, kot so organizacijski, tehnični in tehnološki ukrepi z vidika varnejšega izvajanja procesov, varstvo pri delu, promocija in informiranje, izobraževanje, motiviranje in skrb za zdravega delavca, skrbeli za ozaveščanje zaposlenih, da lahko za večjo varnost pri delu največ naredimo sami.

»Rezultati se že kažejo v številu nezgod, ki se iz leta v leto zmanjšuje. Še pred desetimi in več leti smo v Premogovniku Velenje beležili tudi preko tisoč nezgod, zdaj pa je ta številka že več let krepko pod sto. V letu 2012 smo zabeležili 76 nezgod,« je še povedal dr. Medved.

Po pozdravu p. p. direktorice Inšpektorata RS za energetiko in rudarstvo mag. Suzane Macolič so svoje poglede podali strokovnjaki iz Premogovnika Velenje, Rudnika Trbovlje Hrastnik, Marmorja Sežana, Rudnika živega srebra Idrija v likvidaciji, Podzemlja Pece, Naftne Geoterm in Uprave RS za zaščito in reševanje. Namen posveta je bila predstavitev novosti na področju reševanja ter varnosti in zdravja pri delu tehničnemu kadru rudarskih podjetij. Gostitelj je izdal zbornik referatov, podanih na posvetu.

V dopoldanskem času je bila na območju Premogovnika Velenje organizirana skupna rudarska reševalna vaja, v kateri so sodelovali člani rudarskih reševalnih enot Slovenije. Namen izvedbe vaje je bil preizkusiti strokovno usposobljenost rudarskih reševalnih enot za namen reševanja v primeru rudniške nesreče v sodelovanju z interventnimi gasilskimi enotami. Predpostavka reševalne vaje je bil požar na sončnih celicah na strehi Reševalne postaje, ki je povzročil prehod dimnih plinov skozi jašek NOP v jamo Premogovnika Velenje. V uspešni vaji sta med drugim sodelovala reševalna četa in Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo Premogovnika Velenje.

Dogodka se je udeležilo tudi 48 atašejev v Sloveniji iz različnih evrop-

skih ter svetovnih institucij, povezanih s področjem zaštite in reševanja. Poleg vaje so si ogledali še Reševalno postajo, zbirko reševalne opreme, dimno komoro, prikaz nameščanja reševalnih aparatov in VTIS.

Premogovnik Velenje svojoopremo za reševanje – izolacijski dihalni aparat Dräger BG 4 IP, samoreševalni dihalni aparat Faser SR-K30A, nosila in opremo za prvo pomoč – predstavlja tudi v šotoru na Titovem trgu v Velenju, kjer je Uprava RS za zaščito in reševanje v sodelovanju z Mestno občino Velenje pripravila dinamične predstavitve reševalnih služb, društev in organizacij. V drugem šotoru pa zaščitna delovna oblačila lastne blagovne znamke Modeo, vodne filtre z vgrajenim mikrobiološkim filtracijskim sistemom AquaVallis in sončne elektrarne Sonelex predstavljahčerinsko podjetje Premogovnika, HTZ Velenje.

PV

Premogovnik Velenje referenčna zgodba na IBM dogodku

IBM v Portorožu organizira dogodek z naslovom »Ključ do rešitev«, na katerem se bo skupaj s podjetjem KOPA predstavil tudi Premogovnik Velenje. Referenčna zgodba »Dokazano: z upravljanjem s ključnimi sredstvi do boljših poslovnih rezultatov« je rezultat inovativnega pristopa strokovnjakov iz obeh sodelujočih podjetij.

Tokratni IBM-ov dogodek bo združil več kot 500 predstavnikov najvišjih vodstev podjetij ter IT-direktorjev, analitikov, razvijalcev, medijev in drugih. Številni domači in tuji strokovnjaki bodo udeležencem čez štiri tematske sklope – Nova dimenzija poslovanja, Modrejše računalništvo, Modrejše trženje in Dobre prakse – predstavili izjemne poslovne in življenjske zgodbe, med njimi tudi asistent tehničnega vodje v Premogovniku Velenje Gregor Železnik in Aljaž Gradišnik iz Kope. Kot primer dobre prakse bosta predstavila referenčno zgodbo »Dokazano: z upravljanjem s ključnimi sredstvi do boljših poslovnih rezultatov«. Gre za Kopino inovativno rešitev, ki temelji na uporabi sistema IBM Maximo v velenjskem Premogovniku in na drugih implementacijah v Sloveniji in tujini. V ta namen sta podjetji pripravili predstavitveni film (<http://www.youtube.com/watch?v=jZhjc40J0Fk>).

Informacijski sistem Maximo smo v Premogovniku Velenje in HTZ Velenje produkcijsko zagnali oktobra 2009. Od takrat do danes se število uporabnikov nenehno povečuje. Program omogoča uporabniku nadzor in upravljanje z opremo ter pregled nad vzdrževanjem le-te. V podjetju smo osnovne rešitve nadgradili z uporabniku prijaznimi vstopnimi centri, ki omogočajo večji pregled nad stanjem rudarske opreme, stroški vzdrževanja in zastoji na deloviščih. Maximo je tako postal tudi analitično orodje. Z IBM Maximo smo v podjetju pridobili združljiv sistem, ki v celoti pokriva področje vzdrževanja, tako v podzemnem delu kot tudi zunaj. Povezava z ERP sistemom omogoča pregled nad stroški, s čimer dobimo celotno sliko vzdrževanja rudarske opreme.

Uspešna implementacija Maximo in postavljene rešitve na področju poslovne politike so že pred časom vzbudili zanimanje tudi pri IBM-u, ki je izrazil namero za izdelavo študijskega primera rešitve. Implementacija je bila kot primer dobre prakse na primeru Premogovnika Velenje predstavljena tudi marca lani na konferenci Pulse 2012 v Las Vegasu.

»Projekt odraža inovativnost in strokovno znanje vseh sodelujočih,« je ob tem dejal predsednik Uprave Premogovnika Velenje dr. Milan Medved. »Inovacijam in lastnemu inženirskemu znanju v podjetju namenimo še posebno pozornost, saj se zavedamo, da ravno vrhunskih strokovnjaki in razvojno naravnani ter inovativni pristop do rešitev uvršča Premogovnik Velenje med najsodobnejše in tehnološko najboljše opremljene premogovnike s podzemno eksploatacijo tudi v svetovnem merilu.«

PV

Ninu v slovo

Le kdo v Šoštanju in okolici ni poznal Nina Ošlovnika?

V soboto 19.10.2013, komaj dva dni pred njegovim 63. letom smo se od njega še zadnjič poslovili. Veliko ljudi se mu je poklonilo v spomin, kar dokazuje veličino njegove osebnosti.

Ob takšnem slovesu se nam pojavlja vprašanje: ZAKAJ? Zakaj nam je vzeto tisto, kar smo imeli najraje.

Albin Ošlovnik, Nino kot smo ga vsi poznali, je bil rojen 21.10.1950 leta. V naših krajih je začel delovati, ko se je zaposlil v Termoelektrarni Šoštanj kot delovodja iz svojega kovaškega poklica. Njegov občutek za sočloveka, za družbo, za rekreacijo, pa ga je vabil na pota Višjega organizatorja športne rekreacije. Ob rednem delu je dokončal šolo in v svojem delovnem okolju prevzel to področje. Bil je aktiven tako v podjetju, kot v Krajevni skupnosti, Občini, pa tudi na nivoju države in v drugih društvih. Vedno je s svojimi organizacijskimi sposobnostmi bil vodilni organizator vseh športnih prireditev, ki so se dogajale v njegovi sredini.

V svojem delu je bil upravnik počitniškega doma v Crikvenici, vodil je preventivno rekreacijo v Elektrarni pa tudi v mestu Šoštanj, bil gonilna sila v kegljišču v Elektrarni, vodil je športno društvo Partizan v Šoštanju, bil aktivist pri šoštanjskih vrhunskih športih – rokometu, košarki in nogometu, bil priznani sodnik odbojke in kegljanja, bil je predsednik športne zveze Republike Slovenije, organiziral je pohode na Graško goro in dneve rekreacije v Šoštanju, sodeloval na seminarjih in izobraževanjih, v zadnjem času deloval pri združenju brezdomcev Slovenije, bil je športni sodnik tudi pri drugih športih, ob vsem tem pa je zagotovo imel še kakšno zadolžitev. Dolga leta je pod njegovim okriljem deloval Šoštanski kabelski sistem.

Nino je bil čustven človek. Vsakemu je rad pomagal, če je le mogel. Svoja čustva je držal v sebi, le redki so bili tisti, ki so poznali njegovo notranjost in to so bili le njegovi najboljši prijatelji. Zagotovo pa je imel najboljše prijatelje v svojih najdražjih. Navezan je bil na svoje starše. Po smrti očeta se je vedno redno ustavil pri mami v Metlečah, da sta malo pokramljala in si izmenjala svoje misli. Zelo jo je imel rad. Rad je imel sestre, predvsem pa je bil ponosen na svojo Ireno, s katero sta vzgojila sina Dejana, na katerega je bil še posebno ponosen, saj je s posebnim žarom v očeh pripovedoval o njegovih šolskih in študijskih korakih.

Nino se je ves čas aktivno vključeval tudi v vsakdanje življenje Šoštančanov. Bil je dober človek, ki je z vsakim z veseljem pokramljaj, vsakemu tako ali drugače pomagal. Bil je pravičen in preprost, zato ga je

Foto: arhiv

vsaka nepravilnost še kako prizadela. Kako rad je z vsakim od nas skupaj popil kavico in ob tem izrazil svoje misli, ki so bile samo njegove, preproste in izvirne. Pri svojih letih je bil še izjemno aktiven. Vse dejavnosti je peljal še vedno naprej in tudi novih izzivov se ni ustrašil, saj je pred kratkim prevzel vodenje velike organizacije športne zveze Slovenije.

Kruta bolezen pa mu je pred 3 meseci stopila na življenjsko pot. Ta bolezen je bila močnejša od njegove močne volje do življenja in načrti, ki jih je še imel pred seboj ne bodo z njegove strani nikoli izvršeni.

Šoštančanom je pustil globok pečat, v našem spominu pa bo ostal za večno.

ANDREJ VOLK

Požarna vaja uspela

Včeraj je gorela občinska stavba v Šoštanju. K sreči ni šlo zares, saj je potekala vaja gasilskega poveljstva Občine Šoštanj.

V arhivu se je zaradi okvare elektro inštalacij vnel požar, ki se je razvil po predmetih, ki so shranjeni v arhivu. Zaradi visoke temperature se je požar začel širiti še po ostalih prostorih. Dim se je širil po pritličju in po stopnišču v zgornja nadstropja. V objektu so bili v času požara zaposleni. Hitro po sireni, znaku za požar, so se iz stavbe uspeli rešiti vsi, razen štirih posameznikov, ki so ostali ujeti – eden v kleti, dva v drugem nadstropju in eden na terasi.

Prvi so na kraj požara prišli gasilci PGD Šoštanj-mesto, za njimi vsa tri ostala društva v občini. Aktivirati je bilo potrebno vsa razpoložljiva vozila, tako je na kraj požara prišlo kar 16 gasilskih vozil.

Gasilci so z dihalnimi aparati hitro rešili tri ponesrečence v objektu, eno poškodovanko pa so po vrvi spustili s strehe občinske stavbe člani reševalne ekipe, specializirani za reševanje na višinah – Višinski, d. o. o..

Vaja je bila uspešna, saj so gasilci hitro in učinkovito pogasili požar in na varno z nosili prenesli ponesrečence, ki so jih nato pregledali in

Foto: arhiv Občine

oskrbeli člani Reševalne postaje Velenje.

V vaji je skupno sodelovalo 110 gasilcev in reševalci, in sicer: PGD Šoštanj mesto (36), PGD Topolšica (24), PGD Gaberke (19), PGD Lokovica (20), Višinski, d. o. o. (5), Reševalna postaja Velenje (2) in štirje ocenjevalci.

Foto: arhiv Občine

Ob koncu je vodja intervencije Milan Roškar podal poročilo poveljniku poveljstva Občine Šoštanj Borisu Goličniku, ta pa ga je predal županu Občine Šoštanj Darku Menihu, ki je uspel pravočasno zapustiti občinsko zgradbo.

Župan je gasilec čestital za dobro izpeljano vajo, pohvalil njihovo delo in požrtvovalnost, ponovno se je dotaknil njihove izjemno pomembne vloge v lanskih novembrskih poplavih ter jim zaželel čim manj intervencij.

Foto: arhiv Občine

Vajo so spremljali tudi predsednik in poveljnik Gasilske zveze Šaleške doline Jože Drobež in Boris Lambizer ter poveljnik in namestnik poveljnika Civilne zaščite Občine Šoštanj Peter Radoja in Bogdan Lampret. Z zanimanjem pa si je vajo ogledalo tudi veliko število Šoštanjčanov.

TJAŠA REHAR

110 let turizma v Šoštanju

Turistično olupševalno društvo je ob 110. obletnici delovanja izdalo pregledno in zanimivo brošuro, verodostojen dokaz dejavnosti od leta 1902 dalje.

Uredil ga je Peter Radoja, lektorirala Marjana Menih, fotografije v njem so prispevali Dejan Tonkli, David Sevcnikar, Aleksander Kavčnik, nekaj pa jih je iz arhive društva in arhive Viktorja oz. Vlada Kojca. Knjižico je na 32 straneh oblikoval Media Center, v 300 izvodih so jo natisnili pri Grafiki Gracer. Tako nekako stojijo podatki pod kazalom v brošuri, vsakdo, ki pa se je kdaj lotil kakšnega podobnega dela dobro ve, da za vsakim napisanim stavkom ali fotografijo stoji dogodek ali vir. Zato se je urednik in že dolgoletni predsednik društva Peter Radoja zbiranja podatkov lotil že veliko pred izdajo in pri različnih virih. Tudi po oddaljenih arhivih in pri celjski turistični zvezi. Da so ti viri preverjeni in očitno držijo, dokazuje dejstvo, da v času kar je knjižica izšla, nanjo ni bilo negativnih pripomb.

Torej ne gre samo za všečen promocijski material, ampak za kronologijo dela društva in dogajanja v Šoštanju, ki sega v prejšnje stoletje.

Takrat so zabeleženi v Šoštanju začetki turizma, ki so mu skoraj gotovo botrovala zanimiva lokacija, bogata usnjarska industrija in številne poti, ki so vodile skozi Šoštanj. Notar Vinko Kolšek je zbral iniciativni odbor in ustanovil olupševalno društvo Šoštanj, ki se je kasneje imenovala Tujsko prometno društvo. Izdan je bil tudi prospekt, saj je bilo npr. v letu 1903 v Šoštanju zabeleženih kar precej nočitev. Na voljo je bilo približno 140 postelj, kar je skoraj neverjeten podatek. Leta 1905 je društvo ustanovilo Šoštanjsko narodno godbo. Bogato dejavnost društva je prekinila vmesna kriza v njem, po letu 1928 pa je začelo delovati z novimi močmi. Tako so člani društva med drugim posadili kostanjev drevored v vrtu pri hotelu Avstirja (zdaj Kajuho dom), na trgu Svobode, na vrtu pri gostilni Ograjšek (zdaj Avtoshop) in pri hotelu Union. Nasadili so tudi drevored lip o Paki in ob Cankarjevi cesti in na poti proti Vili Široko (koliko in kaj od tega še stoji, si lahko odgovorite sami).

Foto: naslovnica zbornika

Uredili so gredice, postavili klopi, uredili kopališče ob Paki...Vse te in še mnogo več podatkov boste našli v zborniku, kjer je zadnji predsednik Peter Radoja, v preglednem tekstu obeležil vse pomembne mejnike v delovanju tega prepoznavnega društva, med njimi tudi leto 2006, ko je društvo zaradi izrednega preboja na področju karnevalov sprejeto v Evropsko združenje karnevalskih mest FECC.

Društvo skrbi za naravno in kulturno dediščino, organizira srečanja objezerskih mest, organizira dvig adventnih venčkov in Miklavževanje, čisti Šoštanj, ipd., najbolj pa je kot rečeno prepoznavno po organizaciji Pusta, zato je tem dogodkom namenjenega kar precejšen del pisanega in foto materiala.

Zbornik je že našel pot do ljudi, preko promocijskih daril, dobite pa ga lahko pri Turistično olupševalnem društvu Šoštanj. Tako kot je zapisal avtor ob koncu: Želim si, da bi bil kanček naše ustvarjalnosti položen v roke vsakomur, ki se sprehodi skozi Šoštanj.

MILOJKA B. KOMPREJ

Rudarska nesreča v Premogovniku Velenje

Ob 5. dnevih zaščite in reševanja v Velenju so jamski reševalci pred dnevi praktično vadili reševanje iz jamskih rogov, le slaba dva tedna pa je šlo v jami hudo zares!

Jamski reševalci Premogovnika Velenje priskočijo na pomoč tudi ob rudarskih nesrečah v tujini, na srečo doma le redko kdaj. Foto: PV (Fotografija je ilustrativna.)

V torek, 15. oktobra 2013, ob 16.44 se je na delovišču št. 6 v severnem krilu jame Preloge Premogovnika Velenje na koti (minus) -115, to je nekaj pod 500 m pod površino zemlje, še pred začetkom izdelave novega prečnika prišlo do nenadne sprostitve pritiska. V dogodku je bilo udeleženih 7 rudarjev, ki so k sreči utrpeli lažje poškodbe. Takoj po dogodku so jim priskočili na pomoč jamski reševalci z bližnjih odkopnih delovišč, ki so usposobljeni ravno za tovrstne primere in so hitro ter pravilno odreagirali. Poškodovane rudarje so ustrezno oskrbeli in pripeljali na površino, kjer so bili takoj deležni zdravniške oskrbe. En rudar je zaradi pretresa možganov ostal na opazovanju v bolnišnici, ostali so bili odpušteni še isti dan. Po dogodku je prizorišče obiskal republiški rudarski inšpektor, ki je za dostop na območje sprostitve napetosti izdal posebne ukrepe. Na ostalih deloviščih proizvodnja v Premogovniku Velenje poteka normalno. Da je varstvo in zdravje pri delu je eden ključnih strateških ciljev Premogovnika Velenje, je znano tako v Sloveniji kot v tujini. Vodstvo in strokovne službe namenijo preprečevanju nezgod največjo možno skrb in usposabljanje tako zaposlenih kot tudi specialne jamske reševalne službe. Dolgoročni trendi kažejo, da se število in resnost delovnih nezgod v Premogovniku vztrajno zmanjšuje. Če so imeli pred dvajsetimi leti še več kot 500 nezgod letno, se je ta številka v zadnjih letih spustila pod 100. Delo rudarjev poteka v posebnih delovnih pogojih, kjer so nenehno v stiku s številnimi specifičnimi nevarnostmi ter fizikalnimi zakonitostmi podzemlja, mehanike delovanja odkopov, prisotnosti zemeljskega plina, prahu, vpliva zemeljskih pritiskov ter ob prisotnosti posebnih pogojev dela (prahu, preprihov, slabše vidljivosti, vibracij, uporabe tehnike in tehnologije z možnimi mehanskimi vplivi na delavce idr.). Ob teh dejstvih se nekaterih dogodkov kljub ustrezno urejeni projektni dokumentaciji, natančnim navodilom za varno delo, doslednemu upoštevanju in izvajanju vseh varnostnih predpisov za dela v rudarstvu ter najsodobnejši tehnologiji, ki jo uporablja Premogovnik Velenje, ne da predvideti vnaprej. Da je bilo ob opisovanem dogodku le nekaj lažje in srednje težko poškodovanih rudarjev, je morda sreča in posledica tudi teh okoliščin, ki so posledice omilile tako ob nastanku dogodka kot po hitrem reševanju ponesrečenih.

JOŽE MIKLAVC

Šmihelov sejem

Dležno jutro in nato kislo - kar se vremena tiče - dopoldne nista mogla pokvariti razpoloženja razstavljalcev in obiskovalcev na Šmihelovem sejmu v Šoštanj.

Foto: arhiv

Največje število razstavljalcev do sedaj, je predstavilo svoje dejavnosti. Na voljo so bili izdelki domače obrti, veliko ročno izdelanega nakita in okrasov, slike, igrače, med in medeni izdelki, mlečni izdelki, domači suhomesnati izdelki, izdelki iz lesa...

Največ obiskovalcev pa so tudi tokrat imele stojnice društev: Turistično olepševalno društvo Šoštanj je navdušilo s praženim krompirjem, zakurili so kar v leseni kladi in pripravil res okusno brezplačno malico, Turistično društvo Lajše oz. njihov predsednik Ivan Kavnik je v kotlu skuhal izvrstno zelje, na stojnici Športno kulturnega društva Mačji kamen je bilo veliko slaščic, Turistično društvo Skorno je predvsem otroke razveselilo s palačinkami, za pravo zabavo pa so tudi letos poskrbeli člani Turističnega društva Pristava, ki vedno veliko pozornosti namenijo dekoraciji svoje stojnice. Letos je pod njo nekdo omagal...

Vsako leto pripravi občina tudi kulturni program, letos so v njem sodelovali člani Glasbene šole Roberta Goličnika in Pihalni orkester Zarja Šoštanj.

TJAŠA REHAR

Kmetijska zadruga Šaleška dolina odprla vrata

Na pobudo Ministrstva za kmetijstvo in okolje, se po Sloveniji izvajajo dnevi odprtih vrat, kjer pridelovalci in zadruga odpirajo svoja vrata za splošno javnost in s tem pokažejo, da je lokalna hrana kakovostna, zdrava in si zasluži zaupanje potrošnikov.

Foto: Amadeja Komprej

S tem namenom je sadjarstvo Turn v Velenju, ki deluje v okviru KZ Šaleška dolina Šoštanj, v soboto 26. oktobra, odprlo vrata obiskovalcem. Ti so lahko tekom dneva pridobivali koristne informacije o njihovih pridelkih in proizvodih. Spoznali so lahko kakšen je način pridelave in trženja

ekološkega govejega mesa Ekodar, ki se prodaja sveže in brez kakršnih koli dodatkov. Cenjena in nagrajena pa so tudi jabolka in jabolčni izdelki KZ Šaleška dolina, ki jih lahko prepoznate pod imenom Slodar. Da so se obiskovalci o kakovosti njihovih izdelkov lahko tudi prepričali, so bili poleg predstavitev in brošur deležni še pokušine. Ob 11. uri je potekal uradni del, na katerem je bilo govora predvsem o pomembnosti lokalnih proizvodov. Direktor KZ Šaleške doline, Ivan Drev je spregovoril o slabostih uvoženih in poudaril prednost ter kakovost domačih, ekoloških pridelkov:

“Ekološka reja poteka pod rednim nadzorom pooblaščenih certifikacijskih organov pristojnega inšpektorata. Ekološko kmetovanje spoštuje naravo ter uporablja samo naravne oziroma naravi prijazne pridelovalne ter predelovalne postopke,” je še pojasnil. O lokalni kakovosti pridelkov so spregovorile ravnateljica OŠ Karla Destovnika Kajuha, mag. Majda Zaveršnik Puc, ki že kar nekaj let informira učence z različnimi projekti o zdravem načinu prehranjevanja, Štefi Videčnik iz Ministrstva za kmetijstvo in okolje, ki je napovedala, da bomo v Sloveniji 15. novembra že drugič zapored obeležili dan slovenske hrane, ter Anica Jurkovnik. Povabilu se je odzval tudi župan občine Šoštanj Darko Menih z ženo in tako pokazal podporo projektu ter direktorju KZ Šaleške doline, Ivanu Drevu. Obiskovalci so se odzvali pozitivno na ta dan, kar pomeni pomemben korak za nadaljnjo pot.

AMADEJA KOMPREJ

□ Ravbarska vas in Ivan Graščinski

V Šmartnem ob Paki stoji dolga leta pozabljen grad Pakenštajn, ki ima kljub temu, da je v ruševinah (leta 1872 je baron Oskar Warsberg dal odstraniti streho) bogato zgodovino, ki sega v čas 14. stoletja. Kulturniki ne bi bili kulturniki, če ne bi zapuščenim ruševinam, na izredno prijetni lokaciji (nad bivšim znanim Vino podjetjem) v objemu gozda, dodali kulturnih vsebin.

Foto: Dejan Tonkli

Kulturno društvo Gorenje je znano po dobrih projektih, več čas je prisotna tudi prepoznavna dramska skupina. Tako so v okolje ruševin postavili interaktivno predstavo, ki obiskovalca povabi v pravljичni svet žalikžen, ravbarjev, grofov in velikanov. Predstava se začne že na poti, ki vodi proti označeni Ravbarski vasi in nadaljuje pod ruševinami gradu, kjer obiskovalci predstave pomagajo reševati Ivana Graščinskega in preženejo ravbarje, v kolikor jih niso ti prej zajeli, jih morajo ujetniki zabavati s prepevanjem.

Domiselni kostumi, naravno okolje in materiali, ki prepričajo, popeljejo obiskovalca v preteklost, dobra zgodba in igralci pa še kaj bi se našlo, so odlike tega projekta, ki je zrasel v Kulturnem društvu Gorenje. Pa še ohranjanje izročila in obuditev nekoč aktualnih ljudskih junakov.

Drago Tamše, dolgoletni predsednik društva, je povedal, da je idejo za projekt dala njihova članica Lucija Fužir, člani društva pa so takoj poprijeli in zadevo realizirali. Zanj so dobili nekaj sredstev preko razpisa Las, predstava je bila prvič odigrana lani. Od takrat je bilo že kar nekaj

ponovitev (zadnja na srečanju literatov 12. oktobra, v močnem dežju), tako da vreme, tema ali mraz nista ovira. Ponoči je vse skupaj še bolj mistično, poleti pa seveda izredno prijetno, saj nudi gozd čudovito naravno kuliso. Izdana je bila brošura, ki ponuja obrazložitev vsebin in povabilo, ki je namenjeno tako otrokom kot odraslim. V društvu bi radi razširili glas o predstavi po vseh šolah v Sloveniji, saj ima zgodba vzgojni pridih, namenjena je tudi vsem odraslim, ki si dovolijo oživeti otroka v sebi.

Pokličite 041 776 372 in si privoščite predstavo tudi ob praznovanju kakšnega osebnega praznika s prijatelji ali družino. Vsem pa, ki se peljete skozi Šmartno ob Paki, ne zgrešite table, ki vodi k Ravbarski vasi. Če ne drugega, si oglejte ruševine nekoč mogočnega gradu Pakenštajna in uživajte v okolju Ravbarske vasi, kjer ne manjka odprtega ognjišča, bivališč iz lesa in kož, iz palic narejenih ograj in celo ravbarskega pokopališča.

MILOJKA B. KOMPREJ

□ Bogatejši s skupnimi koraki

Slovinci radi pešamo, tečemo, romamo in 12. oktobra smo tudi v območnem odboru hospica Velenje s skupnimi koraki v družbi prijaznih ljudi počastili svetovni dan hospica in paliativne oskrbe.

Foto: Tatjana Šuha

Na dan množičnega vseslovenskega pohoda hospica smo se zbrali pod kozolcem ob Škalskem jezeru. V prostoru brez sten, ki je prijazna povezava s preteklostjo, smo ustvarili topel prostor. Krenili smo na 3 kilometre dolgo pot okoli jezera. Razporeditev ni bilo sivo jesensko, ampak barvito, kot so bile jesenske barve okoli nas: oranžne, rdeče, rdečevijolične, rjave, rumene, zelene. Začelo je drobno deževati, kapljice so padale na jezersko gladino, pohodniki pa jih nismo čutili. Lepota se prebujala v miru. Skupaj pojdimo in mir bo neskončen, je zapisal pesnik. Po vrnitvi pod kozolec smo prisluhnili pozdravnim besedam gospe Tatjane Šuha, predsednice občinskega odbora Hospica Velenje. Vzdušje se je razživilo z veselimi vižami godbe veteranov univerze za III. življenjsko obdobje. Nadvse lepo pozornost nam je izkazala gospa Anica Podlesnik, izjemna poznavalka in posredovalka zgodovinskih spominov. Trasa pohoda okoli jezera se ji je – glede na poslanstvo hospica - zdela polna simbolike. Prebrala je pesem zgodovinarja Avgusta Tanška:

Globoko v jezeru ste zakopani,/ zalila voda vaše je kosti,/ nihče več se ne spominja,/ da Škalčani bili ste tudi vi.

Premislili škalski vi krajani/ globoko vsi ste zakopani,/ jezerske vas zalile so vode,/ le redko kdo na vas se spomni še.

Druženje se je nadaljevalo okrog velike mize, polne sladkih darov.

V času, ko pozabljamo drug na drugega in se nam vedno le mudi, izgubljam občutek za sočloveka. Vsem sodelujočim za skupaj prehojene korake smo v odboru iskreno hvaležni, saj so nam s svojo prisotnostjo potrdili, da delamo dobro. Na druženju se je utrdilo spoznanje, da bogatimo drug drugega. Bili smo kot velika družina, v kateri ni potrebno dokazovati svoje pomembnosti (ali celo tekmovati), je pa mnogo sprejemanja in razumevanja. Celotna prireditev je bila nadvse prijazen dogodek, ki bo imel v srcih prostovoljk posebno mesto.

MAJDA MENIH

□ Aktivnosti TRD Raztok Šentvid nad Zavodnjami

V okviru uresničevanja in izvajanja letnega programa Turističnega Razvojnega Društva Raztok Šentvid smo se njegovi člani, ob koncu poletja, prvega septembra, zbrali na tradicionalnem »DRUŽINSKEM SREČANJU« pri Andrejevem domu na Slemenu, kjer smo se med seboj pomerili v ruskem kegljanju in metanju pikada, predvsem pa smo se družili in čestitali ter skromno obdarili letošnje »abrahamovce« iz svoje sredine.

V soboto 21.09.2013 pa smo izvedli »Strokovno ekskurzijo« in si ogledali sirarno Podpečan v Galiciji kjer smo lahko okusili več kot deset vrst sira in videli kako se pridelava 600-800 l mleka na dan.

Foto: arhiv

V Spodnjih Grušovljah smo občudovali najmodernejši stroj za obiranje hmelja in se v drugi polovici dneva podali še v jamo Pekel in na ogled gozdne učne poti nad jamo. Tako kot vsako leto doslej, smo se tudi tokrat, s svojo stojnico in domačimi pridelki, predstavili na Šmihelovem sejmu v Šoštanju, ki je bil v soboto 29.09.2013.

V soboto, 05.10.2013, smo se zbrali na tradicionalnemu jesenskemu prazniku krompirja in drugih jesenskih dobrot. Vstopnina je znašala 1kg krompirja po osebi, udeleženci pa so prinesli tudi jesenske sadove, med katerimi sta prednjajčila 1,2 kg težki Kavnikov paradižnik in 0,92 kg težak Volverjev krompir. Organizirali smo si tudi bogat srečolov, zadele so vse srečke, glavna srečka pa je zadel domačega zajca, sorte »šentviški skakač«.

Zadovoljni z delom v turističnem društvu, se konec oktobra, v lastni režiji članov društva, odpravljamo na veselo obiranje oliv ter mandarin v Dalmacijo.

TRD RAZTOK

□ Zgodbe iz lonca

Uradni začetek izvajanja aktivnosti projekta Zgodbe iz lonca je bil 27.9.2013 slovesno in kreativno predstavljen javnosti v prostorih prenovljenega starega gasilskega doma v Topolšici.

Design Klinika nam je pripravila prijetno presenečenje. Predstavili so svoj novi projekt Zgodbe lonca, ki ga delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Projekt bo trajal do avgusta 2014, v tem času pa bomo usposobili kar nekaj mentorjev za delo na lončarskem vretenu, nam je povedala Jana Bahor. V podjetju ugotavljajo, da je povpraševanje po tovrstnem izobraževanju zelo veliko in potreba presega zmožnosti ki jih lahko nudi lončarstvo v Topolšici samo. Ustvarili bomo register novih usposobljenih mentorjev, ki bodo pridobili ob zaključku izobraževanja in po opravljenem izpitu tudi ustrezen certifikat je povedal Igor Bahor, mentor usposabljanja za delo na vretenu. Približno 120 obiskovalcev zainteresiranih za delo z glino, med njimi tudi župan občine Šoštanj Darko Menih in županja občine Nazarje Majda Podvratnik, so bili nad dogodkom in predstavitvijo navdušeni. Pokazali so naklonjenost do dejavnosti tudi z aktivnim sodelovanjem v kreativni delavnici porisave glinenih čaš pod vodstvom Irene Radej, ene izmed 25-ih predavateljev, prav tako sodelujočih v projektu. Predavanja iz področja lončarstva, tehnologije, etnologije zgodovine, designa, kulinarke se bodo dogajala celo leto in so za udeležence brezplačna. Čestitamo za dosedanje realizacije projekta in želimo bogat obisk kulturnih dogodkov.

□ Gobarski piknik in razstava gob pod kozolcem

Kljub vročemu in suhemu poletju, ko so nekateri gobarji že obupovali, da letos jeseni pač ne bo gob, je topla jesen le poskrbela tudi za lepo bero gob.

Foto: Aleksander Grudnik

Na toplo jesensko nedeljsko popoldne 13. oktobra, ki je na prosto privabilo tudi največje zapečkarje, je Kulturnica organizirala tradicionalni gobarski piknik pod kozolcem. V sklop piknika je kot vsako leto sodilo tudi enourno nabiranje vsakovrstnih gob v okoliških gozdovih. Obiskovalci so h kozolcu prinesli veliko različnih gob, kjer jih je Jože Lekše, determinator iz gobarskega društva Marauh Velenje razporedil po skupinah in označil. Med pripravljanjem gobarske razstave so se lahko obiskovalci do sitega najedli pečenega kostanja ter pokusili sveži jabolčnik. Determinator Lekše je na začetku predavanja o gobah predstavil osnovno kulturo nabiranja gob, saj ta še vedno ni na zadovoljivi ravni. Nato je posamezno vrsto gob opisal ter opozoril na posebnosti in nevarnosti zamenjave užitnih gob s strupenimi. Medtem, se je iz kotla že kadilo in vonj po gobovi juhi se je širil znotraj kozolca. Gobe v njej so bile različnih vrst in preden so jih zrezali za v juho, je bila njihova užitnost potrjena od gospoda Lekšeta. Kljub vsemu so se med obiskovalci našli nejeverneži, ki niso zaupali, da so vse gobe v juhi užitne in so se zato juhi odpovedali. Eden izmed njih je bil tudi šoštanski župan gospod Darko Menih, ki je zvest obiskovalec gobarskega piknika.

Razstava gob je zagotovo lepa priložnost, da spoznamo ali pa obnovimo, katere vrste gob rastejo v naši okolici. Taka razstava nam tudi pokaže, kako hitro lahko užitno gobo zamenjamo s strupeno, zato naj v lonec gredo samo tiste gobe, za katere smo res prepričani, da so užitne.

ALEKSANDER GRUDNIK

□ Mestna blagajna

Na Občini Šoštanj je v ponedeljek, 14. oktobra 2013, začela delovati mestna blagajna. V mestni blagajni bodo lahko prebivalci Občine Šoštanj plačevali položnice brez provizije. Občina Šoštanj je uspešno sklenila dogovor z naslednjimi podjetji:

Komunalno podjetje Velenje, d. o. o., Pup-Saubermacher, d. o. o., Elektro Celje Energija, d. o. o., Linea, stanovanjsko podjetje, d. o. o., PV Invest, upravljanje naložb, institucionalno varstvo starejših, d. o. o. (tudi Center starejših Zimzelen), Naš čas, d. o. o., Podjetje Festival Velenje, Vrtec Šoštanj, Zavod za kulturo Šoštanj in krajevne skupnosti.

Položnice zgornjih podjetij in zavodov lahko prebivalci Občine Šoštanj plačajo brez provizije, v mestni blagajni pa bo možno zgolj plačilo z gotovino. Mestna blagajna je urejena v pritličju občinske stavbe.

Občina Šoštanj še čaka na odgovor nekaj poslovnih subjektov. V kolikor se bodo odločili za sodelovanje, bo občina zgornji seznam seveda dopolnila. Mestna blagajna bo odprta dvakrat tedensko, in sicer ob ponedeljkih in sredah od 8. do 11. ure ter od 12. do 15.30 ure.

TJAŠA REHAR

□ V treh desetletjih v isti družini že drugič pet generacij

Ne zgodi se prav velikokrat, da se v družini lahko kar pet generacij zbere okrog mize. Če pa se to zgodi celo dvakrat v dvaintridesetih letih, je to že pravi čudež. Prvič je praprababica postala Plaznik Apolonija pri 86 letih, ko je na svet privekala njena prapravnukinja Jasmina, ki pa je letos na prvi dan najlepšega meseca v letu, povila sinka Benjaminja. Tako so v isti družini že drugič dobili praprababico. To je sedaj ob Benjaminovem rojstvu postala Apolonijina snaha gospa Plaznik Karolina, ki šteje častitljivih 92 let. V družini so vedno prevladovalle ženske, od leta 1895 pa vse do danes, so se namreč rodili le trije predstavniki moškega spola.

Iz skupne fotografije, nastale leta 1981, predstavljamo ključne člane petih generacij. To so danes že pokojna praprababica Apolonija in njen sin pradedek Jožef, babica Hedvika, mama Zdenka in hčerkica Jasmina.

Druga fotografija je nastala maja letos, na njej pa so praprababica Karolina, prababica Hedvika, babica Zdenka, mamica Jasmina in njen sinček Benjamin.

V tej družini vladata sloga in medsebojno spoštovanje, skoraj vsak teden se vsi zberejo za isto mizo, sedaj največkrat pri novoopečeni babici Zdenki, ki z ljubeznijo nadaljuje tradicijo, ki to družino že skozi desetletja povezuje tako v dobrih, kot tistih malo manj dobrih trenutkih, ki jih doživlja in premaguje vsaka družina.

□ Utrinek iz zbirke

Gospod Zvone Čebul, eden največjih zbirateljev na Slovenskem ima v svoji bogati zbirki zanimive primerke dogodkov in ljudi iz naše preteklosti.

Enega izmed njih ponuja na vpogled bralcem Lista. V izklesanem marmorju je izpričana nagrada za pridelano sadje, razstava pa je bila kot kaže v Šoštanju. Pridelovalec je iz sv. Andraža, nagrada pa mu je bila podeljena oktobra, leta 1900. Pred 113 leti so se torej potrudili tako

trajno zabeležiti nagrado za umno sadjarjenje. Kako že pravi pregovor, kar je slabega zapiši v pesek, kar je dobrega pa v kamen.

Foto: Dejan Tonkli

MILOJKA B. KOMPREJ

□ Koren velikan

Ivanka in Edo Kodrun znata izkoristiti okolico svoje hiše v Lajšah, malo travice, prijeten kotiček za druženje, malo vrta, kurnik....in je ob nenehnem stiku z naravo, še domač pridelek v loncu.

Foto: Dejan Tonkli

Pa se je letos narava malce poigrala. Kakor je na vrtu zrasel res ogromen koren, tako se je ena izmed kokoši odločila, da nese miniaturna jajčka. Katera je to, lastnika menda ne vesa, kako pa lahko med ostalimi koreni povprečne velikosti zraste takšen korenjak, pa tudi ne.

Ja, narava pač ubira svoja skrivnostna pota. In prav je tako.

MILOJKA B. KOMPREJ

Simpozij Usnjarstvo na Slovenskem

V muzeju usnjarstva na Slovenskem (MUS) v Šoštanju je potekal simpozij pod naslovom Usnjarstvo na Slovenskem. To je že drugi simpozij, ki je se odvijal v tem muzeju v kratkem obdobju od njegovega nastanka leta 2009 in sicer v okviru prireditev ob občinskem prazniku občine Šoštanj in v okviru Dnevov evropske kulturne dediščine (DEKD).

Foto: arhiv

Ob tej priložnosti je izšel tudi kar zajeten zbornik, v katerem so zbrani prispevki različnih avtorjev, ki so bili na tem dogodku tudi predstavljeni, kar je bil tudi glavni namen. Slišali smo mnoge zelo zanimive predstavitve člankov zbranih v prej omenjenem zborniku in izvedeli mnogo novih podatkov iz področja usnjarstva, tako iz daljne preteklosti, kot iz novejših zgodovine in sedanjosti. Po uvodnem pozdravnem govoru Mirana Aplinca iz MUS-a in župana občine Šoštanj Darka Meniha so svoje članke predstavili doc.dr. Jože Hudales, Vinko Skitek, mag. Nataša Kolar, Andrejka Ščukovt, Miran Aplinc, dr. Bojan Knific, Jernej Hozjan, Nataša Oblak Japelj, Teja Stergar in Boštjan Meglič. Vsem predstavitev je sledila še razprava, kjer so lahko prisotni postavljali vprašanja avtorjem prispevkov, ter o njih debatirali.

Foto: arhiv

Zbornik je izdal Muzej Velenje, Muzej usnjarstva na Slovenskem, uredil ga je Miran Aplinc, oblikoval Blaž Verbič iz Muzeja Velenje, tiskala pa tiskarna LitteraPicta iz Ljubljane. Zahvala gre tudi Muzeju Velenje in direktorju Damijanu Kljajiču, glavnemu pokrovitelju Občini Šoštanj in donatorjem TEŠ, Krajevni skupnosti Šoštanj, Obrtno podjetniški zbornici Slovenije in sekciji Predelovalci kož. Na koncu je treba poudariti še, da je zbornik neprecenljiv vir informacij in novih dognanj o usnjarstvu, ki je bilo skozi zgodovino nedvomno ena najpomembnejših gospodarskih panog.

JERNEJ HOZJAN

Okrogla miza o kulturni dediščini Šaleške doline

Zadnjo soboto v septembru je v organizaciji Šaleškega muzejskega in zgodovinskega društva (ŠMZD) in Muzeja Velenje na Velenjskem gradu potekala okrogla miza o kulturni dediščini Šaleške doline.

Foto: arhiv

Dogodek je potekal v okviru prireditev Dnevi evropske kulturne dediščine (DEKD), ki so se v tem času odvijali po vsej Sloveniji. V tem letu praznujemo že sto let organiziranega varstva kulturne dediščine na Slovenskem. Pred sto leti je namreč svojo službo deželnega konservatorja za Kranjsko nastopil dr. France Stele v okviru takratne dunajske cesarsko-kraljeve Centralne komisije za varstvo spomenikov. Praznovanje v organizaciji ZVKD in okviru DEKD poteka pod naslovom Sto let za dediščino. Prvi namen dnevov je seznanjanje javnosti o delovanju ZVKD in pokazati, da se je zavest o pomenu dediščine zakoreninila med prebivalci Slovenije.

Slednje predstavlja tudi namen okrogle mize na Velenjskem gradu, zainteresirani domači in širši javnosti predstaviti stanje kulturne dediščine naše doline oz. najnovejša vedenja s tega področja. Po uvodnem pozdravu direktorja Muzeja Velenje Damijana Kljajiča in povezovalca okrogle mize Mirana Aplinca, so nam stanje kulturne dediščine Šaleške doline predstavili predstavnici ZVKDS OE Celje. Milana Klemen je spregovorila na temo Velenje – Sončni park: elementi vrednotenja kulturne dediščine in načrtovani posegi. Danijela Brišnik, ki je govorila na temo Stanje nepremične kulturne dediščine na območju občin Šoštanj in Velenje. V nadaljevanju so ostali referenti prejšnji predstavitvi dopolnili s primeri dobre prakse varovanja, obnove ter promocije kulturne dediščine, saj je bilo v tej smeri tudi na tleh naše doline zlasti v zadnjih letih izpeljanih kar nekaj uspešnih projektov. Alenka Verbič, predstavnica Občine Šoštanj je govorila na temo Prenova vile Mayer in vrta, Urška Gaberšek iz TIC Velenje je predstavila temo Zgodba Vile Bianca. Ob koncu pa nam je Stojan Špegel, vodja Muzeja premogovništva Slovenije predstavil njihov muzej kot kulturni spomenik lokalnega pomena s poudarkom na prenovi jamskega dela muzeja. Po predstavitev je bila v razpravi izpostavljena aktualna problematika varovanja kulturne dediščine na našem območju in vprašanja, kaj bi se na tem področju še dalo narediti, da se stanje in odnos izboljšata. Čeprav je bilo na področju varovanja nepremične kulturne dediščine na tleh naše doline veliko narejenega, pa ostaja še veliko odprtih vprašanj ter s tem izzivov za prihodnost. Pri tem so sodelujoči poudarili naj okrogla miza predstavlja poskus osvetlitve stanja kulturne dediščine v Šaleški dolini in morebiten temelj za komunikacijo med zainteresiranimi. Upamo, da je okrogla miza vsaj malo doprinesla k temu.

MIRAN APLINC

ŠALEŠKO MUZEJSKO
IN ZGODOVINSKO DRUŠTVO

Napovednik

PRIREDITEV

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
košarka	sobota, 2.11. ob 16:30	Elektra Šoštanj : Zlatorog (3. krog 1.SKL, Liga Telemach)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
odbojka	sobota, 2.11. ob 20:00	Šoštanj Topolšica – Krka (5. krog 1. državne odbojcarske lige)	Športna dvorana Šoštanj	Odbojcarski klub Šoštanj - Topolšica
rekreacija	ponedeljek, 4.11. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samosto- jno učenje Šoštanj
bridge	ponedeljek, 4.11. ob 18:00	Redni tedenski turnir	Kavarna Šoštanj	Šaleški bridge klub
košarka	torek, 5.11. ob 20:00	Elektra Šoštanj : Krka Mladi (3. krog Pokala Spar)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
predavanje	torek, 5.11. ob 19:00	Potopisno predavanje Camino – Aleksandra Bellian	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
predstavitev	sreda, 6.11. ob 15:30	Informiranje in svetovanje o izobraževalnih možnostih	Središče za samosto- jno učenje Šoštanj	Središče za samosto- jno učenje Šoštanj
pravljice	četrtek, 7.11. ob 17:00	Pravljice ure (Udo Weigelt: Vanja in divje živali Pripoveduje Andreja Kolenc)	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
koncert	četrtek, 7.11. ob 19:00	Leloojama's senses tour	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
namizni tenis	petek, 8.11. ob 17:00	Zasavsko Savinjska rekreativna liga - skupina A	Športna dvorana Partizan Šoštanj	NTK Spin Šoštanj
koncert	petek, 8.11. ob 19:00	Koncert MeZP DU Šoštanj z gosti	Kulturni dom Šoštanj	Društvo upokojencev Šoštanj
planinstvo	sobota, 9.11.	Izlet v neznano	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
košarka	nedelja 10.11. ob 18:00	1.SKL za mladince U18, 5. krog (Elektra Šoštanj : Ilirija)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
rekreacija	ponedeljek, 11.11. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samosto- jno učenje Šoštanj
bridge	ponedeljek, 11.11. ob 18:00	Redni tedenski turnir	Kavarna Šoštanj	Šaleški bridge klub
košarka	torek, 12.11. ob 17:30	1.SKL, 3. del prvenstva U14, Vzhod B, 3. krog (Elektra Šoštanj : Primafoto Dravograd Koroška A)	Telovadnica OŠ KDK Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
predstavitev	sreda, 13.11. od 12:00 do 17:00	Računalniška delavnica: Izdelava spletne strani	Središče za samosto- jno učenje Šoštanj	Središče za samosto- jno učenje Šoštanj
odbojka	sreda, 13.11. ob 20:00	Šoštanj Topolšica – Salonit Anhovo (7. krog 1. državne odbojcarske lige)	Športna dvorana Šoštanj	Odbojcarski klub Šoštanj - Topolšica
pravljice	četrtek, 14.11. ob 17:00	Pravljice ure (Abi Burlingham: Paco in njegovi kužki Pripoveduje Andreja Kolenc)	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
razstava	četrtek, 14.11. ob 19:00	Razstava Aurola, rastavlja ikonopisec Alimpije Košarkoski	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
planinstvo	sobota, 16.11.	Kamniški Dedec - 1583m (Zeleniške špice)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
košarka	sobota, 16.11. ob 20:00	Elektra Šoštanj : Portorož (5. krog 1.SKL, Liga Telemach)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
košarka	nedelja 17.11. ob 10:00	1.SKL, 3. del prvenstva U14, Vzhod B, 5. krog (Elektra Šoštanj : Union Olimpija A)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
rekreacija	ponedeljek, 18.11. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
košarka	nedelja, 17.11. ob 18:00	1.SKL za mladince U18, 6. krog (Elektra Šoštanj : Helios Domžale)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
rekreacija	ponedeljek, 18.11. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
bridge	ponedeljek, 18.11. ob 18:00	Redni tedenski turnir	Kavarna Šoštanj	Šaleški bridge klub
predstavitve	sreda, 20.11. od 12:00 do 16:00	Računalniška delavnica: Uporaba Facebook-a	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
predstavitve	sreda, 20.11. ob 18:00	Zvočna kopel	Mestna knjižnica Šoštanj	Šole zdravja, Ljubica Donko
abonma	sreda, 20.11. ob 19:00	Nasvidenje nad zvezdami (pokopališka komedija v osmih slikah)	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
odbojka	sreda, 20.11. ob 20:00	Šoštanj Topolšica –Astec Triglav (9. krog 1. državne odbojcarske lige)	Športna dvorana Šoštanj	Odbojcarski klub Šoštanj - Topolšica
pravljice	četrtek, 21.11. ob 17:00	Pravljice ure (Luka Vasle: Morski pes Anton Pripoveduje Marjetka Blatnik)	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
koncert	petek, 22.11. ob 19:00	Koncert Okteta TEŠ	Kulturni dom Šoštanj	Oktet TEŠ
košarka	sobota, 23.11. ob 10:00	1.SKL, za kadete U16, 7. krog (Elektra Šoštanj : Zlatorog)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
bridge	sobota, 23.11. ob 15:00	12. Pokal mesta Šoštanj	Terme Topolšica	Šaleški bridge klub
odbojka	sobota, 23.11. ob 19:00	Šoštanj Topolšica –Panvita Pomgrad (10. krog 1. državne odbojcarske lige)	Športna dvorana Šoštanj	Odbojcarski klub Šoštanj - Topolšica
predstava	nedelja, 24.11. ob 10:00	Lutkovni abonma	KD Šoštanj ali Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
rekreacija	ponedeljek, 25.11. ob 9:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
bridge	ponedeljek, 25.11. ob 18:00	Redni tedenski turnir	Kavarna Šoštanj	Šaleški bridge klub
predstavitve	sreda, 27.11. od 12:00 do 16:00	Računalniška delavnica: Ustvarimo svoj Blog	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
predstavitve	sreda, 27.11. ob 19:00	Galerijski večer: Predstavitve društev v Občini Šoštanj	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
pravljice	četrtek, 28.11. ob 17:00	Pravljice ure (M. Christina Butler: Neke zvezdne noči Pripoveduje Andreja Kolenc)	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
pogovor	četrtek, 28.11. ob 18:00	Klepet pod Pustim gradom	Muzej usnjarstva na Slovenskem	Muzej usnjarstva na Slovenskem
košarka	sobota, 30.11. ob 16:30	Elektra Šoštanj : Rogaška (7. krog 1.SKL, Liga Telemach)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
zabava	sobota, 30.11. ob 18:30	Ravenski viktoriji	REKS Ravne	KUD Ravne
odbojka	sobota, 30.11. ob 20:00	Šoštanj Topolšica –Fužinar Metal Ravne (11. krog 1. državne odbojcarske lige)	Športna dvorana Šoštanj	Odbojcarski klub Šoštanj - Topolšica

Bogoslužna oznanila

Svete maše na praznik Vseh svetih, 1. novembra 2013:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 uri, zvečer ob 18h je molitev rožnega venca.
Zavodnje ob 10. in 14. uri.
Bele Vode ob 10. uri. | Podkraj ob 14. uri.

Svete maše na dan spomina vseh vernih rajnih, 2. novembra 2013:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 18. uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 7. uri.
Zavodnje ob 8. uri. | Bele Vode ob 8. uri.

Svete maše na 31. nedeljo med letom, zahvalno nedeljo, 3. novembra 2013:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Zavodnje ob 10. uri.
Bele Vode ob 8.30 uri.
Topolšica ob 10. uri.
Sveti Anton ob 11.15 uri, zahvalna.

Svete maše na 32. nedeljo med letom, 10. novembra 2013:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Zavodnje ob 10. uri. | Bele Vode ob 8.30 uri.
Gaberke ob 10. uri – zahvalna.
Ravne ob 11.15 – zahvalna.

Svete maše na 33. nedeljo med letom, 17. novembra 2013:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7., 8.30 in 15. uri (Vera in luč).
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Zavodnje ob 10. uri. | Bele Vode ob 8.30 uri.
Topolšica ob 10. uri.
Sv. Florjan ob 11.15 – zahvalna.

Svete maše na 34. nedeljo med letom, nedeljo Kristusa Kralja vesoljstva, 24. novembra 2013:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri (skupni krst).

Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Zavodnje ob 10. uri. | Bele Vode ob 8.30 uri.
Gaberke ob 10. uri.

Na praznik apostola Andreja bo v Belih Vodah sv. maša ob 8. uri.

Svete maše na 1. adventno nedeljo, nedeljo Karitas, 1. decembra 2013:

Šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri.
Šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 18. uri.
Zavodnje ob 10. uri. | Bele Vode ob 8.30 uri.
Topolšica ob 10. uri.

Katehumenat – priprava odraslih na prejem zakramentov

Odrasle, ki želijo pristopiti k prejemu zakramentov, vabimo na skupno pripravo. Naše prvo srečanje bo v petek 15. novembra ob 19.00 v župnijski cerkvi. Lepo vabljeni.

Srečanje odraslih pevskih zborov

V soboto, 30. novembra 2013 bo v Velenju pri sv. Martinu srečanje odraslih pevskih zborov. Peli bodo pri sv. maši ob 19h, po njej pa sledi še družabni del.

Adventne delavnice

V soboto pred vstopom v adventni čas bomo pripravili adventne delavnice. Pridružite se nam 30. novembra ob 16. uri v župnijski cerkvi pri izdelavi adventnih venčkov. Izdelane adventne venčke bomo pred odhodom domov blagoslovili. Še posebej vabljeni otroci in starši.

Mihaelov pohod

Letos smo že tretje leto v župniji Šoštanj organizirali Mihaelov pohod, ki ga imenujemo tudi pohod od cerkve do cerkve.

Foto: Katarina Atelšek

Lansko leto smo obiskali vse cerkve v župniji, letos pa smo se odločili da gremo še v sosednjo faro v Mozirje. Po jutranji Sveti maši smo se podali na pot. Šli smo čez Lokovico v sotesko Penk, ter po dveh urah hoje prišli do cerkve Sv. Antona na Skornem. Po počitku in kratki molitvi pri cerkvi smo šli proti Lepi njivi, ter si ogledali cerkev. Zapeli smo pesem, ter se spet podali na strmo pot proti Šmihelu nad Mozirjem, kjer nas je pričakal g. Fonzi iz Mozirja. Po ogledu cerkve ter nagovoru g. Fonzijsa smo zapeli pesem, ter se v bližnjem gostišču okrepčali z hrano iz nahrbtnikov. Nato smo se napotili v dolino, terse čez Lepo njivo in Florjan vrnili proti večeru domov. Vsi smo bili enotni, da smo kljub meglenemu dnevu doživeli zelo lep dan. Prava poživitev letošnjega pohoda pa je bil bogoslovec Marko, ki nam je s svojo udeležbo še polepšal pohod.

Hvala Marko in vsem, ki ste nas pogostili ob poti.

ZDRAVKO ATELŠEK

Vabilo na koncert

KONCERT MePZ DRUŠTVA UPOKOJENCEV ŠOŠTANJ Z GOSTI:

MePZ DU Laško, Mladinski pevski zbor OŠ KDK Šoštanj, in Harmonikarji glasbene šole Goličnik

Petek, 8.11.2013 ob 19. uri, v kulturnem domu Šoštanj

Vstopnine ni!

Vesela Jesen

Jesensko listje odletava iz dreves in še zadnjič v vetru pleše svoj ples. V vrtcu Šoštanj-enoti Urška Topolšica pa igralnice krasijo jesenski plodovi, barvasti listi in vsi skupaj se veselimo vsakega novega dne, ki nam vedno prinese kakšno presenečenje.

Foto: arhiv vrtca

Tako smo v začetku oktobra praznovali teden otroka, ob katerem smo imeli veliko medsebojnih druženj (odprta vrata, kjer so otroci prehajali med igralnicami, ustvarjali lutke, se igrali s testom, gibalni na različnih igralih ...), vzgojiteljice smo jim uprizorile gledališko predstavo (Pod medvedovim dežnikom), Barbara De Costa nas je s svojim »Kljukcem« popeljala po svetu-kjer smo se seznanili z različnimi instrumenti, Anita Plazl in Vili Mravljak pa sta nas zabavala na kitari in harmoniki.

Veselo jesen smo skupaj s starši praznovali ob igrah brez meja, kjer smo pričeli z jogo smeha nato pa so se lahko vsi preizkusili na različnih poligonih (ciljanje košev s storži, vožnja buč s samokolnicami, nošenje koruze med ovirami itd.), na koncu pa smo se posladkali še z toplimi pečenimi jabolki.

Veseli smo do dela in svojo požrtvovalnost pri njem so nam predstavili gasilci iz Topolšice, ki so uprizorili pravi požar in ga skupaj z vzgojiteljicami pogasili, otroci so se pomerili v ciljanju z vodo, lahko so sedeli v velikem gasilskem avtomobilu in spoznali rekvizite, ki jih uporabljajo pri delu. Obiskali pa so nas tudi policaji, ki so svoj poklic predstavili v malo drugačnem pogledu. Pogovarjali smo se o varnosti v prometu, predstavili so svoje predmete (palico, lisice, zaščitni jopič, čelado, pokazali avtomobile in prižgali sirene).

Vse strokovne delavke vrtca se iskreno zahvaljujemo vsem staršem, nastopajočim, gasilcem in policiji, ki so pripomogli, da je bil ta mesec oktober tako pester in zanimiv. Vsi imamo nanj lepe spomine in že pričakujemo nova doživetja.

MATEJA GRABNER

Prvi utrinki iz enote Mojca - Gaberke

Po dolgem, vročem in brezskrbnem poletju smo zopet zakorakali v novo šolsko leto tudi v vrtcu Gaberke.

Veseli, da smo se spet srečali s starimi prijatelji, s katerimi se vsak dan skupaj igramo, raziskujemo in si krajšamo čas z različnimi dogodivščinami. Že v mesecu septembru smo doživeli marsikaj lepega.

Ko smo se malčki že privadili novega okolja, nas je obiskala Pika Nogavička. Vrtec je bil poln razigranih Pik in gusarjev. V goste smo povabili gospo frizerko, ki nam je uredila Pikine pričeske in nam narisala pike. Prav tako sta nas obiskala dva muzikanta, ki sta nam z glasbo harmonike pričarala posebno vzdušje in pravo zabavo s plesom in petjem otroških ljudskih pesmi.

Foto: arhiv vrtca

Starejši otroci so se preizkusili tudi v daljšem sprehodu in se podali na izlet na Čančev vrh, malčki pa ob lepem vremenu raziskujemo bližnjo okolico vrtca.

ANITA MIKLAVŽINA, ENOTA MOJCA GABERKE

Pikasta zabava

Ko pride v naše kraje deklica, ki ima lase spete v dolge kite, knosek posut z drobnimi pegicami, obute ima prevelike čevlje in oblečeni različni nogavici, vsi otroci vedo, da je to Pika Nogavička. Čeprav ima veliko dela s peko palačink, iskanjem zakladov in čiščenjem vile Čira čara, se je letos odločila in za en teden prišla na obisk v vrtec Lučka.

Foto: arhiv vrtca

Gusarsko ladjo je postavila na naše igrišče in se igrala z otroki. Kaj vse so počeli?

Predvsem peli, plesali in rajali. Seveda tudi telovadili. Otroci so premagovali ovire pajkove mreže, se igrali igre z baloni in milnimi mehurčki, se plazili skozi tunele in odšli na dolg izlet.

V igralnicah so sodelovali v Pikinem salonu, kjer so si deklice vezale čopke in se urejale za ples, fantje pa risali brke in se preoblačili v gusarje. Potekala je igra z nogavicami, rutami in gumbi.

Ko se je Pika poslovila, so otroci z likovnim ustvarjanjem podoživljali prijetne trenutke. Pesem o tej zanimivi deklici pa še zdaj odmeva po našem vrtcu.

VZGOJITELJICA, DAMJANA SEČKI

Obisk na prireditvi Dnevi zaščite in reševanja v Velenju

V začetku meseca oktobra smo z našo skupino obiskali prireditev »Dnevi zaščite in reševanja 2013«.

Foto: arhiv vrtca

Na mestu prihoda v Velenje nas je pričakala delavka URSZR, ki je bila oblečena v uniformo civilne zaščite. Spremljala nas je po prizorišču prireditve. Skupaj z njo smo odšli v Kulturni dom, kjer smo si ogledali lutkovno predstavo »Pikec Ježek in gasilko Jež«.

Sledile so aktivnosti na razstaviščih in deloviščih: dinamični prikazi javnih reševalnih služb, organizacij in društev, prikazi in predstavitve Slovenske vojske ter Policije, prikaz gašenja z gasilnikom.

Polni prijetnih vtisov smo se vrnili v vrtec. Ta dan smo v vrtcu podoživljali še cel teden ob igrah z vlogami.

VZGOJITELJICA ANDREJA KOMAR

Praznovanje jeseni v enoti Biba

Lepi jesenski dnevi nas vabijo v naravo. Strokovne delavke in starši iz enote Biba, smo jih izkoristili za jesenska srečanja.

Najmlajši skupini sta preživeli prijetno popoldne v Ravnah, kjer so se v spremstvu tetke Jeseni sprehodili po »ježkovi« poti in izpolnili vse zadane naloge. Igrali so se z jesenskimi plodovi, se okrepčali s sladkim sadjem in uživali v predstavi Razbita buča, ki so jo pripravili starši.

Foto: arhiv vrtca

Starejša skupina pa je preživela popoldan na kmetiji Lesjak, kjer so se urili v kmečkih opravilih, kot je kožuhanje in luščenje koruze, si ogledali živali in naredili strašilo. Po opravljenem delu, je zadišalo po pečenem kostanju in sladkem jabolčniku.

Vsi smo se imeli zelo lepo.

STROKOVNE DELAVKE ENOTE BIBA

Polni pričakovanj ob začetku novega šolskega leta

V uvajalnem mesecu, ki je potekal septembra, se je v enoti Brina dogajalo veliko zanimivega.

Foto: arhiv vrtca

Spoznali smo prijatelje s katerimi smo uživali v igri in prijetno doživeli novo okolje. Skupaj smo se veselili ter pripravljali na pomembne dogodke v našem mestu. Folklorna skupina, ki deluje v našem vrtcu je občinski praznik popestrila s pristrčnim nastopom, otroci so se zabavali ob glasbi in plesu na rokometnem igrišču, kamor sta nas prišla obiskat gospod župan Darko Menih in gospa ravnateljica mag. Milena Brusnjak.

Foto: arhiv vrtca

Tudi pri postavitvi temeljnega kamna za nov vrtec v Šoštanju ni manjkala folklorna skupina, za razigranost je poskrbel naš otroški pevski zbor. S pomočjo Košarkarske Zveze Slovenije je potekal projekt Igriva košarka, ki so se ga udeležili otroci stari pet do šest let. V času Pikinega tedna smo uživali v najrazličnejših ustvarjalnih delavnicah ter ob Pikinih vragolijah. Sončni žarki so nas vabili na pustolovske izlete, kjer smo iskali gusarske zaklade. Ob koncu meseca smo vsi uživali na jesenskih družinskih skupaj s starši. Vedoželjnost in domišljija nimata meja, zato se veselimo novih sodelovanj in raziskovanj, ki nas čakajo na vsakem koraku preko celega šolskega leta.

STROKOVNE DELAVKE VRTCA ŠOŠTANJ, ENOTABRINA

☐ MESTNA KNJIŽNICA ŠOŠTANJ PROGRAM PRIREDITEV NOVEMBER 2013

URE PRAVLJIC

četrtek ob 17.00 do 17.45 v Mestni knjižnici Šoštanj
za otroke od 3. leta dalje

7. 11. 2013 - Udo Weigelt: Vanja in divje živali
Pripoveduje Andreja Kolenc.

14. 11. 2013 - AbiBurlingham: Paco in njegovi kužki
Pripoveduje Andreja Kolenc.

21. 11. 2013 - Luka Vasle: Morski pes Anton
Pripoveduje Marjetka Blatnik.

28. 11. 2013 - M. Christina Butler: Neke zvezdne noči
Pripoveduje Andreja Kolenc.

5.11.2013, torek ob 19.00

Potopisno predavanje Camino – Aleksandra Bellian

Velenjčanka Aleksandra Bellian, ki pravi, da je potepuh, nas bo popeljala v čisto poseben svet popotništva, takšnega, ki te za vedno spremeni. V maju 2013 je namreč prehodila 900 km dolgo, najstarejšo romarsko pot Sv. Jakoba, ki je poznana pod imenom Camino. Skušali bomo ujeti delček tistega čustvenega doživljanja, ki ga občutijo mnogi, ki se podajo na to prav posebno romanje.

20.11.2013, sreda ob 18.00

Zvočna kopel

V čarobni svet zvokov gonga vas bo popeljala Nives Kraševac.
Kaj je zvočna kopel?

Zvok je najmočnejše orodje, s katerim so si v zdravilne namene pomagala že mnoga ljudstva in civilizacije (gong izhaja od časa 4000 let p. n. š.). Zvok gongov uravnava delovanje obeh možganskih hemisfer. Možgani ob poslušanju zvoka preidejo v frekvenco alfa ali celo theta stanja, kar pomeni, da vstopamo v svojo podzavest in se osvobajamo vseh strahov, misli, negativnih vzorcev, prepričanj, čustev ter energetskih blokad, ki se prenesejo na fizično telo.

Ko se odločimo za kopel z gongom, je dobro, da na ta dan pijemo veliko čiste vode. Ob kopeli ležimo, zato je s sabo treba imeti blazino in odejo za boljšo sproščenost in uravnavanje toplote telesa. Za popolno sprostitev so pomembna tudi udobna oblačila. Ko ležimo, se povsem prepustimo zvokom in ne mislimo na nič. Zvok naredi vse, kar tisti trenutek potrebujemo in je dobro za nas. Po krajšem uvodnem delu dihalnih vaj se bomo eno uro predajali zvokom.

Nekateri učinki, ki nastopijo po kopeli:

- izboljšani notranji procesi fizičnega telesa;
- pomladitev telesa;
- povečana intuicija in zaznava;
- izboljšana komunikacija;
- boljša koncentracija (mladi – za učenje);
- čustveno očiščenje (jeza, žalost, strah);
- miselno očiščenje (postanemo opazovalec svojih misli);
- globoko doživetje na vseh nivojih (dvig kundalinija, morebitne izventelesne izkušnje, doživljanje ljubezni, kar dejansko smo).

Organizator zvočne kopeli je idejna vodja skupine Šoštanj društva Šole zdravlja, Ljubica Donko.

☐ Kam naj grem danes? V knjižnico!

Mestna knjižnica Šoštanj v novih prostorih je sodobno opremljena, in do obiskovalcev prijazna – da o strokovnih delavkah, Marjeti in Andreji, ki bralcem kvalitetno in strokovno svetujeta niti ne govorimo.

Foto: arhiv

Knjižnica je prostor, kjer lahko odpotujete v druge svetove, se izobražujete ali samo malo prelistate Jano. Posebej bi rada izpostavila revijalni del knjižnice, ki je zelo dobro založen – časopise in revije si lahko tudi izposodite. Če še niste vpisani, lepo vabljeni. V knjižnici bi bili tudi zelo veseli, če bi se pravljicnih uric udeležilo več otrok, tako da starši – zdaj ko bo prej temno, in bi morda šli v miru po nakupih ali na kavico – otroke lahko pripeljejo na prijetno pravljico uro, vi pa medtem po svojih potih. No, to je ena od možnosti...seveda starši tudi lahko poslušajo pravljice...

MRH

☐ Tudi letošnji sedmošolci bodorastli s knjigo

V mesecu oktobru 2013 je 87 učencev sedmih razredov OŠ Karla Destovnika-Kajuha Šoštanj v okviru nacionalnega projekta »Rastem s knjigo« obiskalo Mestno knjižnico Šoštanj.

Foto: arhiv

Projekt spodbuja učence k branju književnih besedil in samostojnemu iskanju knjižničnega gradiva. Zelo pomembno je, da sedmošolci doživijo obisk splošne knjižnice kot zanimiv in privlačen.

V novi sodobni šoštanjski knjižnici je učence sprejela knjižničarka Marjeta Blatnik, kjer jim je najprej razkazala knjižnico, jih seznanila s pravili izposoje in članstvom, predstavila vzajemni katalog COBISS/OPAC, s pomočjo katerega so morali samostojno v katalogu in nato na policah poiskati določeno gradivo. Pogledali so si tudi kratek film, ki je bil posnet po knjigi Vinka Möderndorferja Kot v filmu. Ta njegov prvi mladinski roman, za katerega je prejel nagrado modra ptica, so prejeli ob odhodu v dar sedmošolci in ga bodo brali za domače branje.

Namen obiska knjižnice je podeliti »slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu«. Projekt »Rastem s knjigo« smo knjižničarji, učitelji in učenci sprejeli za svojega.

KNJIŽNIČARKI LIDIA FRELIH IN ANA BRIGITA GROBELNIK

Bogdan Železnik - Danči

Gospodu Bogdanu Železniku, Dančiju, kot so ga in ga še pozna-
jo v Šoštanju, je življenje naklonilo veliko talentov. V njegovi
nemirni, zvedavi naravi je, da jih je odkrival in živel. Življenje ga je iz
prelepega okolja ob vili Široko popeljalo v Ljubljano in Maribor, iz
šoštanjske vrtnarije v pedagoške vode, iz skakalnice na Goricah do
Planice in Pekarske Gorce in spet nazaj.

. Ja, tako je. G Bogdan se je leta 2000 preselil nazaj v Šoštanj.
In pravzaprav zakaj ne, saj vse kar človek je, nosi s seboj. Zato je z
njim v njegovem Šoštanju vse kar je in še v življenju počne. Spoštovan
pedagoški delavec in mentor, prvak v smučarskih skokih, zagrizen
rekreativec in Kaveljc, mož in oče, športnik, ljubitelj umetnosti in lepega.
Njegova vitalnost ne izvira samo iz njegove športne kariere, temveč iz
njegovega duha, iz njegove ljubezni do življenja.

Bogato in polno življenje Bogdana Železnika krasi tudi skromnost in
odprtost za sočloveka. Del tega sem bila deležna tudi jaz, ko sem ju z
ženo Marjeto obiskala na »Železnikovem«.

Gospod Bogdan Železnik, kakšni so vaši mladostni spomini?

Takole bi začel pripovedovati, tako je nanese da sem se rodil 8.3.
1934 v Celju, živeli pa smo takrat v Rogatcu, kjer je moj oče Henrik Riko
služboval na železniški postaji.

Dve leti sem preživel v Rogatcu, nakar je bil oče premeščen na
Ponikvo, Ponkvo smo rekli. Mama je bila gospodinja, izučena kuharica
iz Dobrne. Malo je merila na kuharski poklic, ko pa se je rodila še sestra
Ksenija, leto in pol mlajša od mene, je ostala doma, kot mnoge žene.

V Ponikvi in že prej v Rogatcu se je ata začel kulturno športno ude-
jstvovati, najbolj je bil prisoten pri skavtih, saj je v Rogaški Slatini in
Ponikvi ter kasneje v Šoštanju ustanovil skavtski stek. Leta 1937, je bil

po potrebi premeščen v Šoštanj, kot pomočnika postaje šefu g. Weinger-
lu. Naj omenim prve skavte v Šoštanju: Janez Žmavc, Ravljen, Vladko
Weingerl, Roeck, Destovnik...napredni ljudje, ki so videli v skavstvu
predvsem stik z naravo.

Na zgodnja otroška leta imam kar nekaj spominov. V Rogatcu se
spomnim, da so domov hodili igralci in glasno govorili. V Ponkvi, se
spomnim stanovanja ob postaji in očetovega nemira. Spomnim se pri-
hoda v Šoštanj v letu 1937/38 kako ogromna se mi je zdela železniška
postaja,. Spomnim se kostanjev, treh pekov Kajba, Delopst, Pavšer,
kar takoj se spomnim vrtca, v katerega sem šel na atovo željo (pokaže
sliko) in prijateljev. Jože Delopst, Tone Toter, Bogdan Zager..., Bili smo
različnih stanov. Šoštanj je imel takrat precej nemčurstva.

Ob prihodu v Šoštanju smo stanovali pri Mirnikih, zraven so bili Zeliči
»špenglerji«, spodaj je bila mlekarna, v njej mlekarska Micka, tako smo
jo klicali, Moškonova Marija, ki je bila polna dobrote.

To je bilo tik pred vojno. Kako ste občutili vojne čase kot otrok?

Ja, vojna v Šoštanju, ravno zadnjič sva se pogovarjala z Hačotom
(Jože Delopst) spominjam se, kako je prišla ta nemška falanga, or-
ganizirana, oborožena, kako so šli strumno čez šoštanjski most, se na
Glavnem trgu postrojili v vrste. Otroci smo gledali zbegano, vojaščina se
je zdela silno zanimiva, doma pa smo že izvedeli, da se bližajo hudi časi.

Otroci smo skoraj vsi morali postati Hitlerjunge, pri postaji je bil zbirni
prostor nekakšen športni platz. Ata in mame ni nihče vprašal, že čez
štirinajst dni smo dobili letne uniforme, nato še zimske, neverjetno kako
so nas hitro uniformirali.

Čez kakšen mesec in pol je bilo že športno tekmovanje in smo šli trije
v Celje na Glazijo. Jaz sem tam dosegel drugo mesto v skoku v daljino in
dobil (Sigerheitsnadle), zmagovalne priponke.

Foto: Dejan Tonkli

Groza. Ata je bil takrat, kot železničarkadrovan, oziroma na pol interniran v V Nemčijo v Turinško in ko je prišel domov na dopust je z grozo ugotovil da sem v rjavi uniformi. Bil je cel cirkus, rekel je da moram hitro zbolet, ker me takega ne more gledati.

V Hitlerjunge sem bil malo časa, ker sem res zbolet, začela mi je poganjati divja kost in so me dvakrat operirali v Grazu in enkrat v Slovenj Gradcu.

Skozi ta štiri leta vojne sem marsikaj doživljal - tudi prvi napad partizanov na Šoštanj, kjer smo bili skoraj na liniji, takrat smo stanovali pri Mazeju pod Goricami. Skrili smo se v špajzo, ko so prišli. Mama je znala nemško in jih je prosila, da nas pustijo živeti. Vprašali so za partizane in ko je zanikala, so nas res pustili pri življenju. Ne, rekla je ne, saj vidite kaj smo.

Proti koncu vojne leta 1944 smo se selili na Kocenovo, zdajšnja Tekavčevo, poleg Movhov in Luknerjev.

Kako je bilo z očetom med vojno?

Oče je bil v Turinškem in sva šla s sestro na obisk. Tam sva doživela bombne napade, smrt je bila čisto blizu. Ata je bil tam z belo izkaznico, z vlakom je vozil orožje v skrivne rove. Kljub vojni nas je peljal v Steinbach, kjer so se odvijale skakalne tekme. Oče je bil celo merilec na teh tekmah.

V letu 1945, februarja je oče pobegnil, saj so pri njem odkrili zapiske, v katerih je izražal svoje misli naproti Nemcem. Zadnji hip sta s prijateljem ušla po tajnih poteh, precej peš. Naslednji dan, doma so ju aretirali, oba zaprli v Celjski pisker, in nato v Mariboru obsodili na smrt zaradi izdaje. Rešil se je zaradi posredovanja šoštanjskega župana Haukeja, oziroma njegove žene Bibe. V Mariboru je bil zaprt v celici št 34., v tej celici je bil v Mariboru zaprt tudi Tito. Aprila je prišel domov, precej bolan, od tega časa dalje je bil, kot rečemo, živčen.

Kje ste obiskovali osnovno šolo?

Osnovna šola med vojno je bila v sedanji Biba Roeckovi, kjer so bili štirje razredi, jezik je bil nemški. Spomnim se skoraj 1,90 m visoke učiteljice Prusinke Hildegard. Bila je zelo stroga, nismo smeli govoriti slovensko, bili smo tepeni. Dobili smo nemško izobrazbo.

Po vojni pa?

Po vojni...kam s tem fantom? Bila je možnost, nižja gimnazija v Šoštanju. S sošolci se še redno dobivamo, zdaj bi bila že 65. obletnica, vsi smo že okoli osemdeset, Erika Mayer, Letonja, Petek, Menhart, Medic, Koren. Imeli smo dobre učitelje, a tudi popravne izpite, obdobje je bilo čisto kaotično.

Kakšno je bilo življenje v Šoštanju po vojni?

Znoren čas. Skozi Šoštanj in prej čez Penk je šla masa ljudi, ubežnikov, proti Hudi luknji, kaj vse je frčalo v Pako, orožje, torbe, pisalni stroji, dokumentacije, pri Tomicu (Puharskimos), je bil pet metrov visok kup orožja, bizgeci, kot smo bili, smo vzeli lojtrčen vozek in kradli orožje. Težke brede, minometalce, pištole. Seveda smo morali vse to vrniti.

V tem času enkrat je prišel v Šoštanj poln kamion »pancerfaustov«. Ne morem točno reči, kdo so bili spremljevalci, da ne bo kaj narobe, so sprožili en strel v voz, tam, kjer je bila trgovina Senica. Groza! Voz je razneslo, veliko mrtvih, deli telesa so viseli s kostonjev...groza!

Zdaj se ne da razumeti tistega silnega gneva, ki je vladal v ljudeh, polni srda so bili, zato je bilo toliko nepravilnosti, veliko so jih pobili. Ko smo še bili na Goricah, smo slišali...ob šestih zjutraj so hodili mimo nas, zvezani, potem smo slišali rafale...ranjeni zmagovalci so bili kruti maščevalci.

Bilo pa je tudi kaj prijetnejšega. Ata je kot prometnik dobavljal kino

kolute, moja naloga je bila da sem jih od postaje - tudi Hačo je pomagal - tovoril, do Destovnika, Kajuhovega ata, ki je vrtel filme v kinu Union. Leta 1946 smo namreč stanovali v Unionu - zdaj so tam bloki na Tovarniški poti.

Jaz sem pomagal vrteti filme, filmi so se trgali...gledalci so metali jabolka, učitelji so nam v šoli dali šus, če so nas videli v kinu...skratka...mladost in življenje, kot smo ga živeli takrat.

Še kakšen spomin na očeta?

Oče je bil celo življenje povsem predan športu in skavtstvu.

Bil Ljubljčan, družil se je z Blovdkom. Pavel Kunaver ga je okužil s skavtstvom, povsod je bil zraven, od leta 1934 je redno obiskoval Planico, mene je leta 1939 nesel v »rukzaku« tja. Gradil je majhne skakalnice, zato se je leta 1940 zaljubil v teren blizu Burjana in spravil skupaj smučarsko skakalno sekcijo v Šoštanju ter tam naredili skakalnico. O prvem skoku, ki ga je naredil Riko Železnik na tej skakalnici je pisal časopis Jutro: »Lep skok, vendar z groznim padcem.«

Po vojni leta 1946, oziroma že pred njo, je ata tu, kjer smo zdaj Železniki, naredil prostor za šotorišče (pokaže slike). Med vojno tu Nemci naredijo strelišče, posekajo na frato, po vojni okoli leta 1947 dobi ata dovoljenje za postavitve male hišice. Naredili smo jo sami iz Žnidaršičevega čebelnjaka, ki je bil na postaji.

Kaj pa vaša izobrazba? Kje ste nadaljevali svojo pot iz Šoštanja?

Leta 1948 sem šel na Kmetijsko šolo v Maribor. Tam sem se dobro odrezal. Ker smo se v šoli učili tudi rusko, sem pri sprejemnih izpiti šel gladko skozi (ob tem je gladko recital rusko pesem o revežih op.av.). Rusko govorim še danes, tako jugoslovansko, ruščino pa nemško in angleško...skratka, po končani kmetijski šoli, ki sem jo nadaljeval v Mariboru, sem vmes opravil peti in šesti razred gimnazije v Celju, leta 1951. Hoteli so me napraviti za vinogradnika...čemur sem se uprl tako, da sem enostavno pustil vse skupaj in pobegnil domov v Šoštanj, kjer sem nekaj časa delal v bivši Vošnjakovih vrtnariji -Praznikova Katra me je učila, a že tisto leto je bil razpisan pedagoški tečaj, kot nalašč, zaradi velike potrebe po učiteljih. Pristal sem v Ljubljani, svet se mi je odprl, moj sošolec je bil tudi Franc Hudomal, poznate, kajne? Vmes sem bil še v delovni brigadi na Kočevskem, okoli leta 1950, posebni časi so to bili.

Sledi zaposlitev na osnovni šoli v sv. Antonu, tam sem bil eno leto, nato znova v Ljubljano, dobil sem plačan študijski dopust, hotel sem vpisati biologijo, a sem pristal na likovni šoli. Ni bilo zadosti vpisnih mest, napotili so me na sprejemne na likovno in...tako se mi je zavrtelo življenje. Uspešno sem zaključil študij, zelo sem napredoval v risanju in na oblikovanju. Potem sem se zaposlil na osnovni šoli v Vuzenici.

Od takrat naprej pa pedagoško delo?

Ne ves čas. V Vuzenci sem možnost napredovanja v ravnatelja zamenjal z delovnim mestom organizatorja in koordinatorja na ZPM Maribor. To je bilo leta 1964, pokrival sem pionirske odrede od Lendave do Mežice, petnajst občin. Zanimivo delo, najboljše učence sem vodil v tabor Sutjeska, tudi žena Marjeta je pomagala. Tabor je imel sedež v različnih republikah, bile so številne dejavnosti, organizirali smo koncerte. Pravzaprav sem že na osnovni šoli v Vuzenici izvedel nekaj akcij, ki so šoli prinesla najvišje priznanje, kipec kurirja Jovice. Tako je ena dejavnost vodila k drugi in sem bil evidentiran kot vodja pionirjev zadrušnikov. Peljal sem 12 pionirjev iz vse Slovenije v Novi Sad. Ja, tu je spomin na Majdo Potrata, ki je že kot pionirka presenečala s svojim nastopom. Pridružila se nam je v Šentjuri in v Novem Sadu samoiniciativno pozdravila Rodoljuba Čolakoviča (član predsedstva SFRJ). Tudi pri Titu smo bili zadrušniki iz Slovenije deležni posebne pozornosti, povabil nas je k sebi. V tem času je bil Milan Kučan vodja mladinske organizacije RS Slovenije, jaz pa pionirske. No, seveda je on potem napredoval, Maribor-

ski okraj ZPM pa je razpadel in tako sem dobil službo na OŠ Prežihovega Voranca v Mariboru, kjer sem delal od leta 1965 do 1975. Ja, to so bili dejavni časi, vrsto stvari sem počel, bil sem mentor, vodil likovni in tehnični pouk, bil sem vodja likovne komisije pri ZKPO in prevzel mestni likovni krožek. Tu je spomin na Jasno Kozar (kasneje akademska slikarka), Braneta Rončela (zdaj tv voditelja) in spomin na mnoge likovne kolonije po državi. Uspelo nam je razstavljati v Rotovžu v Mariboru, sami amaterji in celo v Moderni galeriji v Ljubljani. Po zaslugi dobrih likovnih del.

Ob tem sem seveda slikal in risal tudi sam (pokaže na slike ženine domačije in druge).

Vodil sem tudi telovadce v Beograd ob 25. Maju, takrat praznovanju Titovega rojstnega dne. Tam so nastopali pionirji na stadionu. Spomnim se leta, ko je štafeto mladosti predal Miro Cerar.

Po letu 1975, do upokojitve leta 1991 sem učil na srednji pedagoški šoli v Mariboru.

Šport je bil ves čas pomemben dejavnik v vašem življenju.

Ja, kako bi rekel, tenis je bil prisoten že od leta 1948 iz časov kmetijske šole v Mariboru, pobiral sem žogice (smeh). Aktivneje sem ga začel igrati leta 1960 v Mariboru in okužil z njim svoje učence. Pa v Šoštanju smo ga igrali, (pokaže fotografijo iz leta 1969) Medic, Vasle, Lukner, Pukmajster, Erhart - na igrišču pod Vilo Široko. Tenis se je prej razvil v Šoštanju kot Velenju. Tudi sinova Rok in Vid dobro igrata tenis, včasih sem jih »vlekel« zraven jokajoče, kar malo teroriziral. V Mariboru, pri Braniku sem bil tudi v propagandni komisiji...lepi časi. Tenis igram še vedno, ko sem bil star 45 let sem začel prvič tekmovali na klubskih in medklubskih prvenstvih, no tudi na državnem. Pred tremi leti mi je uspelo v Rogaški Slatini na mednarodnem prvenstvu v kategoriji nad 75 let doseči prvo mesto. Jaz »bizgec« iz Slovenije pred Madžari, Italjani, člani Davis cupa, jaz pa sem jih pošiljal po igrišču sem in tja...ne gre za napuh, priznam pa, da sem bil vesel zmage. Še zmeraj sem član TK Branik in v Velenju pri »srebrnih tenisačih«.

Za tenisom pa smučanje ali obratno?

Vedno skupaj, vedno. S smučanjem sem rasel tako kot s skavtstvom, samo, da me je prvo bolj navduševalo. Ko se je delala skakalnica na Goricah, leta 1947 (Dovšak, Dvornik, Jevšenak, sami zagnani fantje, ki so našli prostor) je naju s Ksenijo oče tako gnal, tudi ponoči smo pripravljali sneg. Takrat še nisem tekmoval, to je prišlo kasneje, leta 51, 52, 53, bilo nas je nekaj, ki smo bili najbolj zagreti,... navdušeno smo skakali, veliko sem se vozil iz Maribora v Šoštanj, pa tudi v Mariboru sem skakal. Še prej sem se ukvarjal z atletiko, največ sem tekmoval v srednji šoli - skok v daljino. Atletski klub Kladivar mi je dal dobre osnove tudi za skakalni šport. Na Goricah so bile medklubske tekme, pojavil se je odlični mentor Andrej Stegnar (znan direktor tovarne usnja), ki je bil iz Tržiča. Leta 1952 in 53 smo bili v Mariboru Štajerski prvaki, Roman Zager, Milan Ježovnik, Vinko Pevcin, Alojz Jevšenak, Vili Sušec, Maks Ošlovnik in jaz Bogdan. Take lepe norveške puloverje smo dobili za nagrado, pa lahko smo skakali v Celju na 40 meterski skakalnici.

Spomnim se, imel sem številko 43, pred mano je skakal Janez Poldas s čudovitimi smučmi. Mi smo seveda imeli doma narejene jevšenakove, tudi dobre. Tudi na ostale skakalnice smo hodili, jih otvarjali, seveda, bili smo prvaki. Ljubno, kjer sem ob doskoku padel, Kisovec, Kum (pokaže veliko priznanj, lepo izpisanih na katerih piše spodaj Smrt fašizmu, svoboda narodu), Kranj, Ljubljana. Tudi poškodbe so bile, seveda, krvav nos, brez zoba, a kaj bi to nasproti športnim užitkom. Roman Zager je bil zelo dober, prvak, midva z Milanom Ježovnikom pa sva si malo delila prvo mesto, enkrat on leta 1953, drugič jaz, leta 1952 - še zdaj imam pri sebi kup njegovih diplom. Leta 1953 sem bil tretji na državnem mladinskem prvenstvu v Planici. Na Planico me veže prijeten spomin na državno prvenstvo v letu 1958, kjer sem skočil na 50 metrski. Z Zagerjem sva bila povabljeni tudi na mednarodno prvenstvo za pokal Koensberga, kot rezerve leta 1959, a je bil uspeh, da sva bila sploh zraven, nosila sva grb Jugoslavije.

Skok Bogdana Železnika na skakalnici Monte Grapa

Foto: osebni arhiv

Omenili ste tudi Velenje in Pekrsko Gorco.

V Velenju se je zelo razvil skakalni šport, mednarodni pokal se je odvijal tam, veliko po zaslugi Alojza Jevšenaka. In seveda tudi drugih. Škoda, da je Velenje izgubilo svoj sijaj, vse pa se je začelo v Šoštanju, na Goricah.

Glede Pekrske Gorce pa... leta 1955 je nastala ideja zgraditi blizu Maribora večjo skakalnico, takrat je bila 30 m največja, na Pohorju. To je tako imenovana Pekarska Gorca, ki je blizu centra, kjer se odvija Zlata lisica. Povabili so me v odbor in seveda sem bil počaščen, da smem sodelovati. Postavili smo 70 m veliko skakalnico, kjer sem imel tudi sam čast velikokrat skočiti. Na otvoritev je prišlo 10000 ljudi. Atrakcija. Razvije se ideja turnirja treh skakalnic - Beljak, Trbiž in Pekrska Gorca.

Šoštanski Usnjari, tako smo se namreč imenovali, klub, ki je nastal kmalu po drugi svetovni vojni, pod vodstvom Andreja Stegnarja, smo hodili tudi na Koroško, v Črno, tam je bila kombinacija nočnega smučanja z baklami, slaloma in skokov. Omenil bi še Vojnik pa še enkrat Kisovec, Šiška, Celje in Ljubno, kjer je bila 50 metrska, kjer sem skočil otvoritveni skok.

Potem pa... žalostna zgodba. Smučarska zveza Slovenije je imela prostore na Parmovi, na sproti Ljubljanskega razstavišča, tudi naš klub je tam hranil opremo, priznanja, vso dokumentacijo. Bilo je okoli leta 1960, čistilka pozabi izklopiti grelnik kjer si je grela mleko in vse zgori. Vse.

Kako se je zaključila vaša smučarska kariera?

Okoli zadnjega skoka so zgodbe, ena izmed teh je, da nas je Tone Fornezzi Tof, nas staro gardo, bivše tekmovalce, vabil v Planico, da smo tam podoživljali skoke po starem. Bili smo prava atrakcija. To se je dogajalo nekajkrat okoli leta 2000. Opremili so nas s skakalnimi dresi in čelado. Skakali smo 60, 70 letniki na 15 m skakalnici. Rešilni voz je bil kar v pripravljenosti (smeh).

Moj zadnji uradni skok pa je bil v Kranju leta 1962.

Ena izmed vaših zelo prepoznavnih dejavnosti je bilo sodelovanje z Mitom Trefaltom.

Po letu 1970 je Mito Trefalt v sklopu RTV Ljubljana ustanovil rekreativno tekmovanje za lovoriko Kaveljc in Korenina. To se sedaj imenuje Brazde vzdržljivosti. Bilo je pet panog in seveda sem se z veseljem vključil. Suhi tek 20 km v Radencih, zimski tek, Blovški ali Trnovski maraton, plavanje 2 km v 70 sekundah na Bledu, hoja na vršace nad 2000 m in kolesarjenje okoli Pohorja 150 km. Bil sem med tistimi ki smo delali normo.

Predhodno je bilo potrebno opraviti Cooperjev test. Leta 1977 sem dosegel najvišji naziv, Kaveljc (pokaže objavo v reviji rtv Antena). To je bila krasna zadeva, bolj kot tekmovanje je bilo privlačno zaradi rekreativnega druženja. Tu sem sodeloval do leta 1985. Seveda je bila oddaja zelo pozitivno sprejeta, masovna, tekmovali smo iz cele Slovenije. Še se kdaj srečamo, bivši Kaveljci.

Zakaj se mi zdi, da obvladate tudi tek na smučeh.

Ja, v okviru tekmovanja za lovoriko Kaveljc in Korenina je bil tudi tek na smučeh, že takrat sem se navdušil in tečem še danes. Ko sem se moral učiti teka, sem kar preplezal ograjo stadiona Branik, nič me ni ustavilo. Nekaj let sem tekal skupaj z Gregom Klančnikom, veliko v Logarski dolini. Pa Roman Zager je bil z menoj. Zdaj tečem tudi tu, v Šoštanju in pa v Mariboru.

V vaši učiteljski karieri ste srečali mnogo zanimivih ljudi, kajne?

Ja, v šolskih klopih se je zvrstilo veliko otrok. Vsak po svoje je bil zanimiv, da smo si na jasnem.

KORENINA „TTT“ KAVELJC „TTT“

2300 m METKA ŠPAROVEC, 40
2223 m Nada Voglar, 37
2213 m Marija Toporiš, 38
2200 m Kazimira Lužnik, 42
Anita Zovko, 35
2098 m Dragica Kurunić, 39
2069 m Marta Babić, 35
2025 m Majda Bohinc, 32
2001 m Ivana Zaplotnik, 38
2000 m Blaženka Comino, 35
1960 m Vladka Špiletič, 42
1950 m Marija Rozman, 37
1920 m Anica Vuga, 39
1915 m Sonja Kos, 35
1900 m Danica Čepe, 31
Anica Čimžar, 36
Pepca Fink, 40
1794 m Angelca Boc, 41
1774 m Nada Golavšek, 37
1648 m Kristina Progar, 38
1606 m Majda Dejak, 51
1600 m Bogomila Blaznik, 54
Milka Debeljak, 56
Toni Verbek, 57
1572 m Marjana Lederer, 38
1506 m Slava Marinček, 62
1500 m Milojka Božić, 60

3260 m BOGDAN ŽELEZNIK, 43
2900 m Franc Rozman, 35
2864 m Srečko Kocbek, 49
2851 m Peter Penko, 40
2815 m Vili Loriger, 41
2700 m Vinko Rožanc, 37
2596 m Marjan Zaplotnik, 40
2520 m Alojz Ošlak, 42
2507 m Janez Golič, 39
2440 m Albin Kranjc, 47
2421 m Miroslav Pek, 42
2415 m Polde Rogelj, 35
2320 m Tone Čimžar, 35
2266 m Jože Fink, 40
2250 m Janez Bohinc, 33
Adolf Čepe, 34
2210 m Risto Stojanović, 34
2165 m Jože Puhalič, 43
2126 m Vinko Vrečer, 40
2050 m Ante Španja, 35
1929 m Slavko Kamenik, 38
1750 m Tone Štular, 38

Večina udeležencev oddaje „TTT“ je testirala svoje tekaške sposobnosti tudi v 12-minutni Cooperjevi preizkušnji za lovoriki „Korenina TTT“ in „Kaveljc TTT“. Razdelje so označene v metrih, ob imenih pa je označena tudi starost.

Foto: osebni arhiv

A za slovensko in širšo javnost, mogoče nekaj bolj zanimivih. Zoran Predin, Mima Jaušovec, skupaj sta sedela in si pridno nagajala.

Pa Zlatko Zahovič, malo zmeden v tistih letih, ocene niso bile najboljše. A nogomet je igral odlično. Ja, z Zlatkom imam še vedno dobre odnose. Ko se vidiva je zmeraj veselo.

Z odliko je pedagoško šolo končal Matjaž Kek.

Tu je še Brane Rončel, zelo nadarjen učenec likovnega krožka in Janez Rotman, kasneje akademski slikar.

Učil sem tudi Janeza Lombergarja...veliko jih je bilo.

Družina je imela veliko posluha za vaše dejavnosti?

Bil sem grozen mož, grozen, priznam (žena Marjeta se ob tem smeje). Veliko sem bil z doma. Tudi ob sobotah in nedeljah, ko bi lahko bili skupaj, sem velikokrat pobasal ženo in sinova in jih peljal v Slovenj Gradec, kjer je bila žena doma, jaz pa sem šel v Šoštanj in delal tu okoli hiške, kopal urejal.

Če ni bilo to, so bile pa tekme, rekreacija pa nogometne tekme nisem nobene izpustil...skratka, žena je imela in še ima ves čas ogromno dela. Poleg tega je bila po poklicu učiteljica, priprave popoldan, vodila je hospitacijski oddelek za 3. razred. Pa še meni je velikokrat pomagala pri organizaciji kakšne stvari.

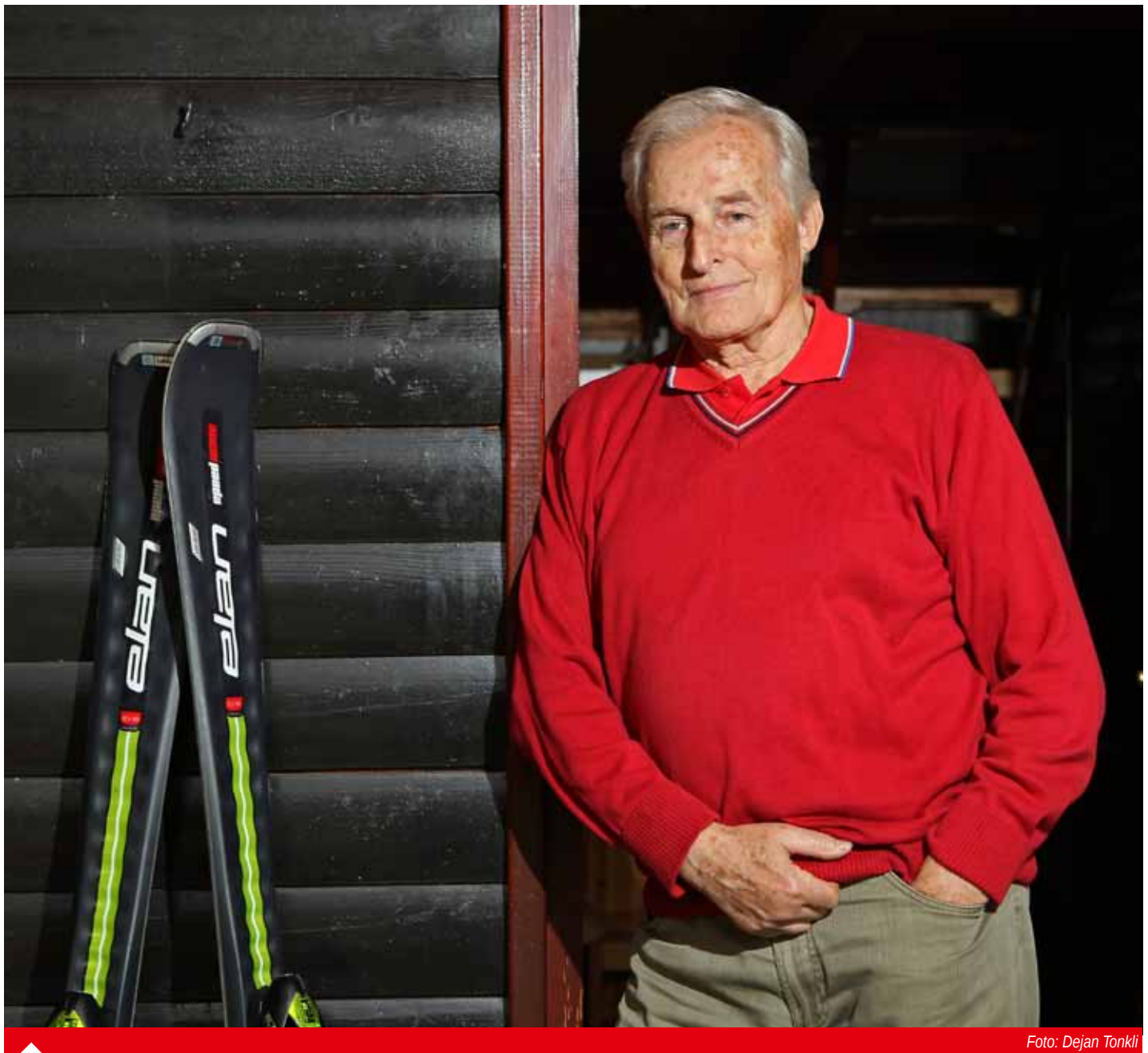

Foto: Dejan Tonkli

Družina?

Ja, moja družina, žena Marjeta, kličemo jo Tita, sinova Rok in Vid.

Pretežni del aktivnega življenja torej v Mariboru. Zakaj po upokojitvi v Šoštanj?

Ker imam Šoštanj rad. Ker me nanj veže veliko lepih spominov in krasnih ljudi. Za čas aktivnega dela sem ves čas prihajal v Šoštanj in se družil z Šoštanjčani. Tudi Šoštanjčani so prihajali k meni. Še -morda se ga še kdo spomni - Brišnikov Jože me je enkrat obiskal, tak posebež je bil, doma so se ga menda malo sramovali. Skratka prišel je v Maribor v mojo šolo in me kar pred vsemi, padel je v točno sredo izpitne ure, vprašal: »Ja, Danči kaj pa ti tu delaš?« Ja, res, kaj pa ti tu delaš, je rekel! In je nastal vsesplošni krah.

Na Šoštanj me vežejo lepi mladostni spomini, na kopanje v Kurjih lokah in na perice ob rokavu, ki ga je delala Paka, tam kjer je zdaj kulturni dom. Pa na živinski sejem in na jez, kjer smo tudi noreli -blizu Kajuhove hiše. Skratka, imam še zemljevid od ene gospe kako je izgledal Šoštanj pred vojno.

Tu imam mladostne prijatelje, pa tudi tiste, ki jih še želim spoznati. Nisem takoj po upokojitvi šel v Šoštanj in tudi v Maribor se še redno vračamo. Leta 2000 smo malo bolj zares obnovili hišo, sinova sta tu dobila zaposlitev in smo se preselili. Rad obiskujem razstave v mestni

galeriji, čudovito je to delo. Pa muzeje, vse srkam in me to razveseljuje. Lani sem naredil manjše srečanje skavtov, v spomin na očeta. Žena ima več nostalgije, praktično je pustila v Mariboru vse svoje prijateljice, tu se še vedno išče. A očitno me ima dovolj rada, da je tudi ona vzljubila ta košček Železnikove zemlje.

Glede na vitalnost in vsesplošno športno dejavnost, ki jo gojite bi vas mogoče prosila za kakšno življenjsko vodilo, ki bi prišlo prav tudi drugim.

Menim, da je v življenju zelo pomembno neomajno zaupanje v lepe trenutke tega našega bivanja. Spričo vseh težav, ki nas ogrožajo, žalostijo in delajo malodušne – poskušajmo s trdno voljo iskati te lepe trenutke, ki nas ohranjajo dobre, optimistične in tako srečne...

Še misel za konec?

V kar dolgem življenju me je zanimalo veliko področij človekove dejavnosti – a največ srečnih trenutkov sem našel v delu z mladino.

Hvala za prijeten pogovor.

MILOJKA B. KOMPREJ

Iz lesa v kamen

VMestni galeriji Šoštanj je bilo v sredini oktobra odprtje razstave Franja Maroška, kiparja samouka iz Dravograda. Na odprtju, je o avtorju spregovorila mag. Simona Javornik Ristič, z glasbo pa je dogodek zaokrožil kitarist Franjo Jurič. Uradno je razstavo odprla Milojka B. Komprij, strokovna sodelavka Zavoda za kulturo, ki je tudi organizator dogodka. Razstava bo na ogled do 6. novembra.

Foto: arhiv

V tokratni predstavi se avtor, ki razstavlja doma in v tujini predstavlja s svojimi deli v lesu in kamnu. Njegova posebnost so reliefi znanih slovenskih literatov, Cankarja, Prešerna, Voranca.... Na razstavi je na ogled nekaj skulptur iz lesa, prevladuje pa kamen v katerem v zadnjem času išče novih kiparskih poti. Material, ki ga uporablja pri svojem delu je v glavnem iz njegovega okolja, torej Koroške. Kot kaže je začetno fazo ustvarjanja v lesu, ter realističnih motivov, presegel z novim materialom, to je kamnom. Z njim ustvarja vedno bolj in bolj z zavestjo, da ne podreja forme sebi, ampak nadgrajuje naravno.

Franjo Marošek je član Društva rezbarjev in modelarjev lesa Slovenije, društva Karinta s Prevalj, predsednik likovne sekcije pri KD Dravograd in član društva likovnikov Koroške regije.

AMADEJA KOMPRIJ

Srečanje literarnih društev

Šaleško literarno društvo Hotenja je v okviru svoje dejavnosti v oktobru organiziralo srečanje sorodnih društev iz okolice. Vabljenih je bilo več društev, udeležila so se tri. Literarno društvo Šentjur, Celje in Žalec, prišla pa je tudi predstavnica iz Koroške regije. Udeleženci srečanja so sodelovali z branji ter predstavitvami društev, veliko pa je bilo spremljajočega programa s katerim so želeli gostitelji predvsem narediti srečanje sproščeno.

Šaleško literarno društvo Hotenja je v okviru svoje dejavnosti v oktobru organiziralo srečanje sorodnih društev iz okolice. Vabljenih je bilo več društev, udeležila so se tri. Literarno društvo Šentjur, Celje

in Žalec, prišla pa je tudi predstavnica iz Koroške regije. Udeleženci srečanja so sodelovali z branji ter predstavitvami društev, veliko pa je bilo spremljajočega programa s katerim so želeli gostitelji predvsem narediti srečanje sproščeno.

Foto: Dejan Tonkli

MILOJKA B. KOMPRIJ

Plesi naše dežele

Ples, pesem, glasba ... Z namenom, da se imamo lepo, sproščeno in veselo. Tako nekako je prireditev Plesi naše dežele, prireditev, ki je nastala ob praznovanju Občine Šoštanj, pričel in povezoval Andrej Volk.

V dobro uro trajajočem programu smo lahko videle plese različnih folklornih skupin, različnih navad, noš in enako veselje do plesa. Veselje do plesa je tisto, kar folkloriste združuje, smo se strinjali s povezovalcem programa. Predstavili so se Folklorno društvo Oljka iz Šmartnega ob Paki, Folklorno društvo Holmec, Šaleško folklorno društvo Koleda Velenje, Folklorno društvo Oglarji Šoštanj in Folklorna skupina iz vrtca Šoštanj.

Prvi so se predstavili najmlajši folkloristi, otroci iz vrtca Šoštanj, stari 5-6 let. Njihovi mentorici sta Sonja Nežmah in Irena Žibert. Folkloro v vrtcu razvijajo že peto leto, pod okriljem projekta Kulturna dediščina našega kraja. Prisrčno so zaplesali pesmi »Jaz bi rad cigajnar bil«, »Eden gre po cesti« in »Pod mostom« ter s svojo prisrčnostjo in razposajenostjo ogreli srca vseh obiskovalcev.

Foto: arhiv

S plesom in ohranjanjem običajev se intenzivno ukvarjajo v Folklorni skupini Oljka iz Šmartnega ob Paki. Njihovo vodilo je ohranjanje običajev in plesov s Šaleške in Zgornje savinjske doline. Na tej prireditvi so zaplesali splet plesov Zgornjesavinjske doline. Splet koroških plesov Mežiške doline pa so zaplesali Folkloristi iz društva Holmec, ob avstrijski meji. Namen njihovega društva je ohranjati koroške plese, pesem, narečje, običaje in koroško kulturo.

S posebnim, nagajivim, pridihom pa so se predstavili člani Šaleškega folklornega društva Koleda iz Velenja. Natopili so dvakrat, enkrat z spletom Gorenjskih plesov, enkrat s spletom Goriških plesov. Njihov nastop je bil za gledalce bolj nagajiv, vendar zelo prijeten.

Nastopili so tudi domačini, Oglarji iz Šoštanja. Po nastanku so zelo mlado društvo, štejejo okoli 30 članov, to številko pa si želijo še povečati. Predstavljajo glasbo, plese in običaje okoliških krajev, tokrat pa so zaplesali splet plesov Štajeršev, združenih s plesi iz okolice Šoštanja.

Za prijeten zaključek so skupaj zaplesali člani vseh folklornih društev, ena najbolj pogumna folkloristka pa je na ples povabila tudi župana, ki je ob tem in ob prazniku Občine Šoštanj spregovoril tudi nekaj besed. Takšnih prireditev naj bo v Šoštanju čim več.

MELITA JELEN

»Spodobi se« za ansambel Vikend

Spodobi se, da tudi o njih nekaj izvemo. O ansamblu Vikend, ki v letošnjem letu ni počival. Za njimi je uspešno leto, ki so ga okronali tudi z nekaj nagradami na festivalih narodno-zabavne glasbe. Na festivalu Slovenskih viž v narečju so s skladbo »Pa ka pa poul« prejeli nagrado za najboljšo melodijo festivala, v Števerjanu so s skladbo »Spodobi se« dobili nagrado Alpen Grand prix, na Ptujskem festivalu pa so se s pesmima »Za lepši spomin« in »Zakaj si ne priznaš« nastopili v finalu festivala. Pred njimi je tudi boj za finale Slovenska polka in valček 2013. Pogovarjala sem se z vodjo ansambla, harmonikarjem Rajkom Petkom.

Kaj počnete člani ansambla Vikend v prostem času? Se ukvarjate tudi kaj s športom, takrat, ko v rokah ne držite kakšnega instrumenta?

Člani ansambla Vikend v prostem času uživamo ob različnih stvarih. Nekateri člani se posvečajo vzgoji otrok, drugi radi hodijo v kino, nekateri so pravi mojstri v pikadu, nekateri zelo radi pečejo pice v krušni peči, nekateri preprosto obožujejo sprehode, ostali pa se radi zapeljejo z avtom naokrog in svojo boljšo polovico peljejo na kosilo. Skratka, veliko stvari je, ki jih delamo z veseljem in s pozitivno energijo. Seveda pa tudi v prostem času ne moremo eden brez drugega, zato se slišimo vsak dan.

Kdo se podpisuje pod vaše uspešnice?

Pod naše skladbe se podpisuje veliko dobrih tekstopiscev (Darin-ka Kovač-Izgubil sem vse, Zakaj si ne priznaš, Franc Ankerst-Iščem si dekle, Matej Kocjančič- Spodobi se, Vera Šolinc-Pa Ka pa puol, Če muzikanta imela boš za fanta-Darinka K. in Matej K. in ostali). Čim več poskušamo delati sami, ker takrat pesem najbolj začutimo.

Bi lahko izpostavil en dosežek, na katerega ste kot ansambel najbolj ponosni? Če seveda lahko izpostaviš en dosežek?

Ponosni smo, ko smo leta 2010 šli na festival Luče in prejeli 1. nagrado strokovne komisije, nagrado občinstva ter postali absolutni zmagovalci festivala. Za festival smo zvedeli kakšna dva dni prej in ni bilo kaj dosti časa vaditi. Tako smo iz enega koncerta šli naravnost v Luče, brez tonske vaje zaigrali in dobili nagradi.

Za vami je uspešno leto. Kaj še lahko pričakujemo vnaprej?

Načrti za prihodnost so veliki. Letos želimo posneti še vsaj dva videospota in pa seveda nekaj novih skladbic. Želimo se dobro odrezati v polfinalu festivala Slovenska polka in valček, naslednje leto, seveda v aprilu, pa narediti svoj 3. koncert, kjer bodo spet nova presenečenja. Naša načrt se je udeležiti tudi vsaj treh festivalov v naslednjem letu.

Bi lahko rekel, da je skladba »Izgubil sem vse« tista, ki je zaznamovala vaš ansambel in vas naredila še bolj prepoznavne?

Mislím, da je skladba »Izgubil sem vse« veliko doprinesla k večji prepoznavnosti ansambla, ker je pesem tako melodično kot tekstovno zelo dobra. Vendar pa se prepoznavnost ansambla doseže le s trdim delom, to je pojavljanjem na festivalih, izdajanjem novih skladb, videospotov in sčasoma te pozna in sliši vedno več ljudi.

Nam zaupaš, kaj je tema pogovora, ko se peljete na nastop?

Tema pogovora ko se peljemo na nastop je vedno drugačna; če si kdo kaj novega kupi, o dekletih, o glasbi, o pijači, o starih dobrih časih... V glavnem je bistvo, da se pred špilomspostimo in da imamo tam čim več pozitivne energije, ki dvigne ljudi v zrak...!

Veselo prepevate: »Iščem si dekle«, vendar pa v resnici težko najdemo samskega člana ansambla, ki bi si iskal dekle, saj ste že vsi oddani?

Skladbica je plod sodelovanja gorenjca, Franca Ankerstaina štajerca, Franca Žerdonerja ter ansambla Vikend. Napisana je bila za vse fante, ki še nimajo partnerk, da mogoče dobijo kakšno idejo, kako jo najti, "tisto ta pravo slovenko".

V ansamblu imate že nekaj podmladka. Se že kažeta nadarjenost in talent po očetu?

Res je. V ansamblu sva že dva očka, in sicer Peter ima hčerkico Lucijo, sam pa imam hčerkico Laro in sina Lana. Najboljše je, ko ti otrok zapoje komad od ansambla Vikend, ki se jo je sam naučil. Ja, Lara je že pokazala glasbeni talent, pozna veliko narodno-zabavnih skladb, tudi Lucija mislim da kar z veseljem posluša glasbo, Lan pa zelo rad pleše.

Izjemno uspešna je postala pesem »Če muzikanta imela boš za fanta«, v sodelovanju z Veselimi Dolenjci. Se pripravlja kakšno novo sodelovanje? Kaj pa zamisel o duetu s kakšno slovensko pevko (po vzoru ansamblom Spev, Modrijani)?

Ja, fantje ansambla Vikend smo imeli že kar dosti sodelovanj z ostalimi ansambli. Kot sem že prej omenil, imamo za drugo leto veliko načrtov, tako da se dogovarjamo tudi z zelo znano pevko, da bi nekaj skupaj naredili.

Je muzikanta težko imeti za fanta? Kaj porečejo na to vaše partnerke?

Ja, res je, da našim partnerkam in otrokom velikokrat ni lahko, saj smo veliko časa zdoma in zabavamo druge ljudi z igranjem in petjem, vadimo, snemamo.... Vendar glasba postane del tvoje družine in tvojega življenja in z njo živiš. Pomembna je le razporeditev časa, ki ga preživiš s svojo drago in otroci. Ni pomembno, koliko časa si doma, ampak da ko si doma, se res 100% posvetiš družini in ne gledanju v zrak, sedenju na kavču...

Bi lahko rekel, da v svetu glasbe lahko imaš prijatelje ali grezolgij za znanstvo, tekmovalnost in ljubosumje?

V svetu glasbe uspejo le tisti, ki imajo nek odnos do glasbe, muzikantov, publike... Če tega ni, potem ansambel ne bo dolgo na sceni. Z vsemi ansambli smo veliki prijatelji, saj se velikokrat srečujemo na festivalih, koncertih... In prav lepo je deliti izkušnje, ker vsi delamo v isti smeri. Pravijo da, "če ni faušije, je za vse dost"...

Bo tudi v prihodnjem letu sledil koncert v Vinski Gori, ki je že kar tradicionalen, kajne? Morda tudi kakšna nova zgoščenka?

V aprilu bo seveda naš koncert, ki bo v Vinski Gori, če pa bomo zelo pridni, pa bo do takrat nastala še čisto "frišna" zgoščenka.

Ansamblu Vikend želím uresničitev načrtov in želja za prihodnost ter veliko dobrih, norih »špilov«. Fantje, ostanite takšni, kot ste, Rajku Petku pa hvala za pogovor.

MELITA JELEN

Foto: arhiv

Navznoter obrnjen čas

*»Iz mamice zraste mama,
bog ve kdaj, kar nekega dne,
ko še sama ne ve, da ji pada
prvi sneg na lase.«*

(Tone Pavček, Kako raste mama)

Prastaro razmišljanje o relativnosti časa in staranja v njem jo uspava. Pravzaprav sploh noče misliti na to neizbežno minevanje. Kot da jo bo potem zaobšlo in bo ostala zunaj resničnosti, nekje na robu in od daleč gledala vrtnčenje koncentričnih krogov. Stala bo na robu in gledala, kako se peni morje in kako vrtinci srkajo življenje. Stala bo na robu in strmela v izginjanje, previdno, da je čas ne posrka vase.

Foto: splet

»Tako mlada je še. Lahko bi še živela. Vse je še imela pred seboj,« so se tiho pomenkovali pogrebci. Nekako prisiljeno obzirno, da njeni otroci ne bi slišali. Trapasto. Kot da jim bo s tem kaj prihranjeno, kot da bodo zaradi njihovega malomarnega šepetanja manj sami, manj zapuščeni, manj žalostni. »No ja. Mlada ali pač ne. Odvisno, kako gledaš na to,« si je takrat mislila Nena, saj je hodila po svetu le z dobro polovico njenih let. In se je imela za mlado. Zares mlado, v vseh pogledih. V službi je bila novinka. Mlada delavka, na začetku kariere, o kateri ni še niti sanjala, kaj šele, da bi jo živela. Vsak dan znova se je morala učiti, spraševati kolegice, ki so svoje delo obvladale, ki jim je bil delovni dan rutina, povlečena od ponedeljka do petka. Tudi one še niso bile stare, toda v primerjavi z njimi je bila še skoraj otrok. Ko je prihajala v vrtec po hčeri, je bila prav tako mlada. Mlada mamica. Da iz mamice zraste mama, pravi pesem, in pred tem še, da raste mnogo in mnogo let. Pa se ji ni zdelo, da jih je bilo mnogo. »Tako mlada. Kam hiti ta svet,« je slišala pred nekaj dnevi, ko je eno deklico položila v voziček, drugo pa vzela v naročje in odšla z njima po potki bolnišničnega parka. No, temu se reče mlada z njenimi besedami. Ko jih bo štela dvakrat toliko kot letos, pa bo že v zrelih letih ali kako bi jih pač imenovala. Izraz zrela se kar prilega. To še ni gnilo, to še ni za pod zemljo, to je ravno prav rdeče in dišeče in, no ja, slastno. A taka menda v zrelih letih ne bo več. Že zdaj nima najboljšega mnenja o sebi, kaj bo šele, ko se bodo prsi povesele kot kake prazne vrečke, ko bo zadnjica sploščena in noge polne drobno razpokanih kapilar. Noče misliti nase v podvojenih letih, a ko ji misel vendarle zdrsi v prihodnost, se vidi. Sploh ni težko. Vidi se v postavah in podobah svojih tet, vidi se v njej, ki se je še pred dnevi počutila strašno staro, nebogljeno, na smrt utrujeno in odvečno. Pet sester in vse so enake in nobenih ugibanj ni potrebno, da bo tudi sama šla po isti ali bolj natančno, po njihovi poti.

Toliko o starosti in staranju. O njeni starosti in miselnosti onih, ki se pridušeno pogovarjajo o prezgodnji smrti. Nena si ponovi misel, v zadnjih dveh dneh neštetokrat izgovorjeno, da je zmeraj prezgodaj. Ne

spušča se v filozofijo, v samo bit misli. Ostaja le na njenem obrobju ali bolje, na obodu. Kako je živela, dokler je živela, o tam naj se vprašajo in, ali bi sploh še hotela držati nit v svojih rokah, ko bi jo mogla. Nit, ki je bila nacefrana že leta in leta, ki je ob vsakem pišu vetra zanihala in grozila, da se bo strgala, brez opozorila. Se je sploh še ukvarjala s čim drugim kot mislijo na to, kdaj se bo zgodilo, kdaj bo zapihalo močnejše in jo odpihnilo. Je to življenje? Je to mladost, o kateri govorijo in govorijo? Zastarano pojmovanje, ki se dviguje v nebo na njenih okornih sklepih, žilah, ki izstopijo na vratu in na sencih ob vsakem najmanjšem naporu, oteklih gležnjih, ker se je spet nabralo preveč vode, ker je preveč popila, preveč solila. Pa je bilo soli le za vzorec, da je sploh okusila zaužito, da je za nekaj minut odmisllila tisto brozgo brez okusa, ki naj bi bila juha, brez barve, z neko mešanico plavajočih bilk, ki bi prav lahko bile samo koprive ali pač kaj podobnega. Zadnjih nekaj let je samo prihajala in odhajala, enkrat z vonjem po amonijaku, drugič po formaldehidu, ki se ga je navzela z ležanjem med snežno belimi rjuhami. Zakaj morajo biti bolnišnične rjuhe tako dolgočasno bele, da je droben obraz med njimi še bolj bel, da so roke, položene nanje, še bolj blede, pergamentno prosojne, da se otrokom v spomin odtisne samo hlad beline? Povedala jim bo, nekoč jim bo Nena povedala, da se spominja samo belih rjuh, nje pa le kot sence med njimi. In takrat, ko jo je učiteljica sredi pouka poklicala iz razreda in kot da je iz čisto druge serije, dejala: »Le pojdi,« ter jo prvič in zadnjič pobožala po štrnastih laseh, je v spomin shranila le očetove copate. V naglici se je pozabil preobuti. So sploh kdaj izvedeli, kaj so naredili z enim samim telefonskim klicem: »Hitro pridite, če jo hočete še videti živo!« V naglici je preoblekel od dela na njivi umazane hlače, prepoteno srajco, se v lavorju in z mrzlo vodo na hitro umil, pobral otroke v šoli in se s staro, že napol odpisano stoenko odpeljal proti sanatoriju. V copatih, seveda, ne da bi vedel, da bodo prav ti ostali zapisani v nek spomin, nad katerim bodo nenehno plapolale bele rjuhe. Le formalin se bo morda razdišal ali pa bo ostal, kot ostane vonj po bezgu, ko cvetje že davno ovne. Je mislil, da je zadnjič, pa ni bilo. Zmotili so se in včasih je sramežljivo in z neusahljivim vrelcem krivde v duši pomislil, da bi bilo bolje, ko se ne bi. Da bi manj trpela, oba. Vsi.

Foto: splet

Pa ne more zmeraj biti, kot bi hoteli in tudi te dni ni bilo po nikogaršnjem načrtu. Gotovo tudi ne po božjem, kajti, da bi se tako silno zmotil, ni bilo za verjeti. Nikoli ni nikomur storila žalega, nikoli nikogar hote prizadela. Živela je svoje skromno življenje, tiho in skoraj neopazno. Najprej kot mlada žena, tujka na vasi, zasmehovana od lastne tašče, zaradi narobe zavezane rute, potem kot mlada mamica, ki so se ji otroci zgodili vsake tri leta. In jih je povila. In jih je ljubila. Ker so prišli, ker so bili, hote ali po pomoti. Sploh ni bilo važno. Gospodinjila je s tremi pari rok. Ko bi imela še četrtega, bi morda zmogla, tako pa je bilo težko. Prati na roke, staro, pre-

staro hišo spravljati v red, skrbeti za hlev, za vse živo in neživo v njem, za njive in vrt, vinograd, ki ga je tisočkrat preklela. In kuhati je bilo treba. Za otroke in zanj, ki se je z dela vračal utrujen in lačen. Lačen večerje in nje. Skromno pogrnjena miza in postelja, ona pa vzgojena za svoje dolžnosti. Brezpogojno. Za prvo je poskrbela, kot je vedela in znala ali bolje, kot se je znašla. Potem je legala z razbolelim križem in udi in sklepala roke, da bi zaspal pred najmlajšim otrokom. Tako je lahko zaspala tudi sama in vsaj za nekaj prekratkih ur pozabila na nenapisan urnik, na katerem so se obveznosti druga čez drugo prekrivale. Mladi ni manjkalo poguma, zmanjkalo pa ji je moči. In se je zlomila. Telo se je uprlo, kri se je uprla, toda najprej je bil upor duše. Še dobro, da ni nihče mislil na to, kajti če bi, bi jo bila gotovo zaznamovala umobolnica. Morda bi ji bilo celo bolje, a kdo bi vedel. Dokler se ne zgodi, ni. Pa je mislila: »Saj bodo zrasli, ti moji otroci, in potem bo lažje. Potem mi bodo pomagali.« Ni vedela in bilo je dobro, da ni, da ne bo šlo tako gladko, ker znotraj kroga nikoli ne gre gladko. Gladka, zglajena in čudovito pobarvana je največkrat samo fasada, tudi tam, kjer vsebina že zaudarja. Ne, tega ni vedela in bilo je dobro, da ni. Je mislila, da je povsod tako, je mislila, da je tako prav. Niti med belino dni ni nikogar krivila, ne ljudi in ne bogov, ne sonca, ne zvezd. Verjela je, da tako pač mora biti, da je tak zapis na dlani, kajti tako je prebrala vedeževalka. Ker je v njeni naravi, da vse ugane, to pomeni tudi, da je vse zapisano. Navadni smrtniki tega ne razumemo, zato za vse krivice in resnice, za vse, kar se dogaja, pa naj bo dobro ali slabo, iščemo racionalne razlage. Ko teh ni in ni, pa poiščemo kakega dežurnega boga in mu prepustimo odgovornost. Nesmiselno. Usoda že ve, kje riše črte, po katerih strugah tečejo navali krvi, zakaj življenje za svoje prihode in odhode enkrat izbira dolge in ovinkaste poti in drugič bližnjice.

Kot je prva leta sklepala roke, naj zaspi pred njo, jih je nazadnje, naj je ne pušča same. Že davno je pozabila, kaj pomeni ljubezen, in da

sreča obljublja kaj lepega, prav tako. Njena sreča je bila iz odsotnosti bolečin, njena sreča je lebdela med belimi ovčicami na nebu, ožarjenimi s škrlatnim soncem, njena sreča je bila v barvastih rjuhah in z drobnimi vrtnicami potiskanih vzglavnikih. Da le niso bili beli. Vsako jutro znova se je oklenila pramenov svetlobe, ki so trmasto prebadali zbledele zavese, vsako jutro z nostalgijo, da je zadnjič. Ko je prizoru sledila iz dneva v dan, je na eno stran srca zmeraj znova položila zahvalo za ponovitve, na drugo pa prošnjo za reko, brodarja in veter v jadra. Nedoločljivo, a zmeraj enako, ker ni hotela vzeti odločitve v svoje roke. Prepuščala jo je edino bogovom. Čeprav je o njih vedela le malo, jih je nekje znotraj svojega preprostega dožemanja videla kot podaljšane roke usode.

Nena ni nikoli verjela v boga. Ne v enega, ne v njihove razdeljene vloge. Življenje jo je sproti opominjalo na njegovo odsotnost ali pa izmuzljivost. Stala je tam, z drobtinami usode v narobe obrnjenih žepih in se spomnila pesmi žeparjev, ki sebe nosijo med gubami blaga, obrnjenimi navznoter in mislila nanjo, ki ni vedela za žepe, ne drobtine, ne kamenčke upanja v njih. Njo so zagreblji, preden je začela rasti nazaj, kot rastejo mame s snegom na laseh, a njena kri se bo pretakala naprej in naprej, do konca rodu, tudi ko spomina nanjo ne bo več. Zagreblji so jo, ne da bi zares verjeli v dokončnost slovesa, niti, da je na poti v raj.

Zdaj že nekaj mesecev hodi v njenem zadnjem letu. Z usodo in časom, obrnjenim navznoter. Hodi po njeni poti. Zdaj so njene hčere mlade ženske, ona pa ne bi bila rada nič manj mlada, ne še stara in misli o sebi, ko misli o njej. Ko skozi misel smukne v njeno obleko, se zmeraj kritično ogleda v ogledalu in pomisli na svoje prsi pod blagom, ne več mlade, a nič manj čuteče v pričakovanju, nič manj željne dotikov. In pomisli: »Tako mlada sem še. Lahko bi še živela. Vse življenje še imam pred seboj ...«

TANJA P. HOHLER

Foto: splet

Rogaška najmočnejša na jubilejnem 10. memorialu Matjaža Natka

Sredi oktobra se je v Šoštanju odvijal tradicionalni, tokrat že 10. po vrsti, memorial Matjaža Natka. Matjaž Natek (1933 – 2002) je svoje življenje posvetil razvoju košarke, saj je bil več kot 50 let aktiven na lokalnem in državnem nivoju kot igralec, trener, sodnik in košarkarski funkcionar. Poleg tega je bil tudi dolgoletni ravnatelj Osnovne šole Biba Roeck, dolgoletni predsednik Krajevne skupnosti Šoštanj, svetnik v svetu Občine Šoštanj, predsednik Pihalne godbe Šoštanj in član upravnega odbora Športne zveze Šoštanj.

Foto: Tomaž Sinigajda

Tudi letos so na turnirju, poleg domače ekipe KK Elektra, sodelovale kvalitetne košarkarske ekipe (Rogaška Crystal, Hopsi iz Polzele in ekipa Hrastnika), ki so tik pred začetkom prvenstva, pokazale dobro pripravljenost. Memorial je tokrat zaradi sanacije športne dvorane Šoštanj potekal v telovadnici OŠ Karla Destovnika Kajuha.

Memorial se je pričel v petek 11.10. ob 17.30, ko sta se na prvi tekmi pomerili ekipi Hopsov in Rogaške Crystala. Prepričljivo je bila boljša ekipa Rogaške, ki je zmagala z rezultatom 113:61 in se tako uvrstila v sobotni finale. Sledila je svečana otvoritev memoriala na kateri je nastopil pihalni orkester Zarja iz Šoštanja, vse zbrane pa je nagovoril predsednik KK Elektra g. Peter Šlutej. Memorial sta nato otvorila Tit Hudarin in Nik Ivanovič (vnuka pokojnega g. Natka). Po uradni otvoritvi je sledila še druga tekma na kateri se je prvič uradno predstavila prenovljena in pomlajena članska ekipa KK Elektra, ki se je pomerila z ekipo Hrastnika in zmagala z rezultatom 99:54.

V finalni tekmi, ki je potekala v soboto 12.10., je Rogaška Crystal potrdila odlično pripravljenost in dokazala, da na memorialu tokrat ni imela konkurence. Mlada domača ekipa Elektre je pregorela v veliki želji, da se dokaže pred domačim občinstvom in Rogaška je zaslužno slavila visoko zmago. V tekmi za tretje mesto so Hopsi z resnim pristopom, že od prve minute, brez težav premagali ekipo Hrastnika.

Tekma za 3. mesto se je odločila že v 1. četrtini ko so Hopsi z zelo resnim pristopom, odlično obrambo in hitrimi protinapadi, naredili veliko koš razliko. Hrastničani se sicer niso predali in so se trudili ter predvsem v zadnji četrtini, ko so nosilci igre Hopsov že sedeli na klopi, prikazali nekaj odličnih akcij in dokazali da so bili zaslužno med povabljeni letošnjega memoriala.

Na tekmi za 1. mesto na se je domača Elektra pomerila z ekipo Rogaške. Končni rezultat ni ravno pravi prikazatelj dejanskega dogajanja na tekmi. Košarkarji Elektre so odlično igrali v prvem polčasu in bili povsem konkurenčni favorizirani Rogaški. A v drugem polčasu je Rogaška dokazala, da je bila na letošnjem memorialu enostavno brez konkurence. Z odlično igro v obrambi se je v zadnji četrtini razletela po igrišču, zadelala mete iz vseh mogočih položajev in zaslužno slavila zmago.

Po končanem finalnem dvoboju je sledila še zaključna slovesnost in podelitev pokalov. Pokale sta podeljevala Tit Hudarin (vnuk g. Matjaža Natka) in župan občine Šoštanj g. Darko Menih. Za najboljšega strelca turnirja je bil proglašen Jozo Brkič (37 točk na dveh tekmah), za najboljšega igralca turnirja pa je bil razglašen Tadej Koštomaj, ki je odlično vodil svojo ekipo. Oba igralca sta iz vrst Rogaške Crystal.

Foto: Tomaž Sinigajda

Vse ekipe mlajših starostnih kategorije KK Elektra so že v polnem ritmu tekem v 1.SKL. Članska ekipa pa s tekmovanjem v Ligi Telemach pričinja to soboto 18.10., ko gostujejo v Ljubljani pri ekipi Slovana. V KK Elektra so si za letošnjo sezono želeli v člansko ekipo vključiti čim več doma vzgojenega igralnega kadra oz igralcev, ki prihajajo iz naše doline. To jim je v precejšnji meri uspelo, žal pa so se nekateri odločili, da zaključijo aktivno igranje košarke. V KK Elektra verjamejo da bodo ob dobrem delu strokovne trenerske ekipe, ti mladi igralci napredovali in uresničili osnovni cilj kluba pred začetkom letošnjega prvenstva, ki je obstanek v 1.SKL oz Ligi Telemach. Tekme, ki so bile odigrane v pripravljalnem obdobju so dokazale, da se na te mlade fante da računati in da je cilj kluba uresničljiv. Vse ljubitelje košarke vabimo k ogledu domačih tekem KK Elektra. V klubu si želijo močne podpore s tribun, ki bo tako mladim kakor tudi ostalim igralcem velika spodbuda.

TOMAŽ SINIGAJDA

Utrinki namiznoteniškega tekmovanja v okviru občinskega praznika občine Šoštanj

Tudi letos je NTK Spin Šoštanj v okviru občinskega praznika, sodeloval v eni izmed športnih prireditev in v sodelovanju s Športno zvezo Šoštanj priredil tekmovanje v namiznem tenisu za občanke in občane občine Šoštanj.

Foto: arhiv

Tekmovanje je potekalo pod pokroviteljstvom občine Šoštanj. Vsako leto se omenjenega tekmovanja udeleži okoli 30 tekmovalcev, tako v moški in ženski konkurenci ter v različnih starostnih kategorijah. Tekmovalci so najprej odigrali tekme v kategorijah posamezno, na koncu so se pomerili še v dvojicah. Vsak udeleženec tekmovanja je, s strani Športne zveze Šoštanj, prejel majico. Tekmovanje se je odvijalo tekoče in poh-

valno za NTK Spin Šoštanj. Turnir je vodila Mirjana Ramšak, predsednica NTK Spin Šoštanj, ki je med samim igranjem beležila rezultate. Po zaključenem tekmovanju so najboljši v finalni skupini prejeli medalje, v tolažilni pa praktična darila. Moto tekmovanja je potekal v duhu, da je pomembno sodelovati in ne zmagati.

NTK SPIN ŠOŠTANJ

Športno popoldne v Skornem

Prebivalci Skorna vedno znova dokažemo, da znamo združiti prijetno s koristnim in s tem poskrbimo za zdrav duh v zdravem telesu.

Foto: Matej Vranič

Tako je, v nedeljo 22. 9. 2013, Športna sekcija Turističnega društva Skorno že peto leto zapored organizirala turnir v nogometu in odbojki med oženjenimi in ledik. Turnir na katerem sodelujejo tako ženske kot moški. Nedeljsko popoldne je tako minilo v znamenju športa. Na eni strani navijači, na drugi tekmovalci so poskrbeli, da je igrišče v Skornem tudi to nedeljo polno zaživelo. V nogometu so že četrtil v petih letih slavila oženjena dekleta, medtem ko so pri moških zmagi nazdravili ledik fantje. Pri odbojki pa je pokal v celoti ostal v rokah ledik ekip. Ker nas šport združuje, se že veselimo naslednjega, zdaj že lahko rečemo, tradicionalnega turnirja med oženjenimi in ledik.

JASMINA STROPNIK

Pohod po obrobju Belih Vod

Vsoboto, 5. oktobra 2013 je KŠD Vulkan organiziralo pohod po obrobju Belih Vod. Kar lepa skupina pohodnikov se je ob 8. uri zjutraj zbrala na igrišču v Belih Vodah, kjer smo začeli naš pohod. Pot nas je vodila od igrišča, mimo domačije Belovošek, nato pa strmo v hrib na Belovoški vrh.

Foto: arhiv društva

Še preden smo prispeli do vrha, je že posijalo sonce in nam dalo še dodatnih moči za nadaljevanje poti. Ko smo vsi prisopihali na vrh, smo nadaljevali pot proti lovski koči preko prekrasnega travnika, obsijanega z jutranjim soncem in pogledom na Sveti križ. Pri lovski koči nas je počakala Irena Mazej in nas prijazno pogostila s kratkim okrepčilom. Tu

se nam je pridružilo še nekaj naših članov. Srečali pa smo tudi gasilke iz PGD Hajdoše, ki ponosno nosijo naslov letošnjih olimpijskih prvakinj na gasilski olimpijadi v mestu Mulhouse v Franciji. Ker olimpijskih prvakov ne srečaš kar vsak dan, smo se z veseljem slikali z njimi pred lovsko kočjo, kjer so nameravale preživeti sobotni dan, nato pa smo jo mahnili po lepi gozdni poti proti naši naslednji postojanki. Prehodili smo kar lep kos poti, mimo domačije Kozamornik, se vzpeli do spodnjega Brložnika in nadaljevali pot do domačije Leskovšek, kjer smo načrtovali odmor za malico in kratek počitek. Leskovškovi so nas prijazno dočakali z domačim jabolčnikom, ki je teknil, kot že dolgo ne. Malo smo posedeli, pojedli malico iz nahrbtnikov, ker pa nas je čakal še kar lep kos poti, smo se morali počasi odpraviti naprej. Od tu naprej se je pot vila navzdol po dokaj urejeni gozdni cesti do izvira Ljubije. Prelep pogled na kristalno čisto vodo nas je spremljal del poti navzdol, potem pa smo se spet začeli vzpenjati po gozdni poti proti domačiji Žgank, kjer so nas zelo prijazno in gostoljubno pričakali z vročim čajem, kuhanim vinom in slastnim domačim pecivom. Človek bi najraje kar ostal in se sladkal z dobrotami, ki jih je ponujala polna miza, vendar nas je čakal še zadnji kos poti. Po obronku gozda smo se vzpeli do domačije Kelner in se nato spustili na cesto, po kateri smo nadaljevali pot do Hepta. Od tu do igrišča nas je ločil le še zadnji vzpon. Na igrišču pa nas je že čakal vroč golaž in svež kruh, da smo se malo pogreli, saj je bil dan kar hladen. Po tako okusnem kosilu smo še malo posedeli, se šalili in pogovarjali, potem pa smo počasi odšli vsak po svojih opravkih. Preživeli smo prijeten dan v dobri družbi, hkrati pa naredili nekaj koristnega za svoje zdravje.

KŠD VULKAN

Zaključek kolesarske transverzale ŠD Gaberke

Vnedeljo 20. oktobra se je 25 članov ŠD Gaberke zbralo pred gasilskim domom Gaberke in se udeležilo tradicionalnega kolesarjenja po dolini Velunje do gostilne Rihter v Spodnjem Razborju.

Foto: Aleksander Grudnik

Po končanem kolesarjenju so se udeleženci zbrali na igrišču v Gaberkah, kjer je bil organiziran kosanjev piknik. Predsednik ŠD Gaberke Primož Grudnik je podelil nagrade 7 udeležencem, ki so opravili težjo A transverzalo ter 9 članom, ki so opravili lažjo B transverzalo.

ALEKSANDER GRUDNIK

Šah

Na odprtem šahovskem turnirju dne, 29. 9. 2013 v Šoštanju je med 30 šahisti zmagal Zdravko Burjak iz Črne na Koroškem.

Prav tako je ekipno zmagala ekipa iz Črne na Koroškem. Drugi je bil Milan Goršek iz Velenja, tretji pa Mehmed Hujkič iz Velenja, sicer član Šahovskega kluba Šoštanj. Najboljši Šoštanjčan je bil Ivan Kovač s 5. mestom.

GREGOR RUPNIK

Reportaža iz Ravbarske vasi

FOTO: DEJAN TONKLI

Utrinki jeseni

